

10

FILLÉR

Reggeli Ujság

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI.,
VILMOS CSÁSZÁR-UT 27. TEL.: 1-296-99. VASÁRNAP: V.,
VILMOS CSÁSZÁR-UT 34. SZ. TEL.: 1-186-21 ÉS 1-186-22.

HÉTFŐ

BUDAPEST, IX. ÉVFOLYAM, 21. SZÁM
1937 MÁJUS 24

Meghalt Rockefeller

Ezreket tett hajléktalanná Budapesten a vasárnapi borzalmas felhőszakadás

Házakat rombolt és lakótelepeket pusztított a hatalmas vizáradat ~ A tűzoltók és a mentők heroikus küzdelme

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A hirtelen jött kánikula vasárnap délután két óra tájban katasztrofális kimenetelű reakcióval bosszulta meg magát: orkányszerű vihar, majd pusztító felhőszakadás zúdult Budapestre, amelynek perifériáit, különösen a szegény nép lakta lakótelepeket a szó szoros értelmében elsöpörte a föld színéről. De pusztító ereje nem kimélte meg a technikai felszereltséggel rendelkező belső várost sem, amennyiben szinte példátlan árokat és zavarokat okozott.

Víz alá kerültek nagy belsővárosi kávéházak és színházak szuterénjei és olyan pánik vett erőt Budapest lakosságán, hogy az orkán kitérését követő félórán belül száznegyven kétségbeesett segélykérés érkezett a tűzoltókhoz, a mentőkhöz és a rendőrséghez.

Budapest kellős közepén autókerek-agyig emelkedett a fantasztikus modern özvíz és ugrált, mintha a Duna nyelte volna el Budapest tündérvirtjét, a Margitszigetet, amelynek kanalizálása sajnálatosan esődöt mondott.

Mintha borzalmas, amerikai vízkatasztrófák valószínűtlen filmjénél látta volna az ember; pánik és kétségbeesés lett urrá a kirándulókon is, akik az elemek borzalmas szeszélyeinek kitéve, ottrékedtek a pestkörnyéki kirándulóhelyek kiellenségében.

Az országutakon, elsősorban pedig a különösképp gondozatlan visegrádi országoton valóságos beleveszték az áradatba az autók, utasaikkal együtt. A szörnyűségeknek erről a különös vasárnapi kirobbanásról alábbi helyszíni tudósításaink számolnak be:

Árvíz zúdul a fővárosra, viz alatt a perifériák

Vasárnap délután két óra előtt néhány perccel piszkos, sötét fellegek gyülekeztek Budapest felett. A komor felhők teljesen beborították az égboltszót és

rövidesen olyan egyiptomi sötétség borult a városra, hogy mindenütt meg kellett gyújtani a villanyt.

Két óra után nagy cseppekben esni kezdett, majd váratlanul orkányszerű vihar száguldott végig a városon, olyan hatalmas felhőszakadástól kísérve, amilyenre már hosszú idő óta nem volt példa. Budapest utcái egyszerre elnéptelenedtek, a közönség riadtan menekült a kapuk alá és más fedett helyekre. A vihar azonban folyton erősödött. Fülükétől

mennydörgés és vakító villámcsapás hasított bele a felhőszakadásba.

s egy-egy éles csattanás jelezte, hogy a vilám lecsapott. A hatalmas víztömeg, amely több, mint egy órán keresztül zúdult a város belső és külső területeire, a szó legszorosabb értelmében véve,

árvízét okozott Pest utcáin.

A forgalom megbénult. Először a perifériákon, majd a város szívében is. Egyes utaszkaszokat

félméteres víztömegek borítottak, úgy hogy sem a villamosok, sem a gépkocsik nem tudtak közlekedni.

Ebben az időpontban indult meg a segélykérők ostroma a budapesti és a környékbeli tűzoltóság állomásairól. Egyszerre ezer helyről kértek azonnali segítséget a veszélyben levő raktárak, irodák és lakások bérlei. A tűzorségek természetesen a legnagyobb készséggel álltak a közönség rendelkezésére, nyomban nagy apparátussal vonultak ki a veszélyeztetett pontokra, azonban

minden eszköz és minden ember kevésnek bizonyult az elemi csapással szemben.

Szörnyű pusztítást végzett a vihar és a felhőszakadás a perifériákon, ahol a kezdetleges csatornahálózat nem tudott megbír-

közni az óriási víztömeggel. A különböző tűzoltó állomásokon kívül a városi mérnöki hivatalok, a Vízművek, az Elektromosművek is azonnal munkába léptek, mert

az áramszolgáltatás terén is kétségbeesztő zavarok mutatkoztak.

Egész városrészek maradtak világítás nélkül.

Autóval az áradásban

A Reggeli Ujság a zuhogó esőben autón járta be a legveszélyesebb pontokat. Első utunk a Kispest határában levő Mária Valéria-barakktelepre vezetett. Itt kétségbeesztő látvány fogadta az újságírókat. A közel hat-ezer lelket számláló barakktelepen pnikszerű hangulat uralkodott.

A háboru idejéből ittmaradt fatákolmány ugyszólván teljesen a víz alatt áll. Alig van lakás, amelyet megkímélt volna a pusztító vizáradat.

A Mária Valéria barakktelepen csupa szegény, nincstelen család lakik. A víz behatolt a kis szoba-konyhás lakásokba és a butorzatot jelemte a helyéről. Az emberek riadtan menekültek a házakból a barakktelep utcáira és az első pillanatban senki nem tudta, mitévő legyen. A szegény emberek holmijai a víz martalékává váltak.

A barakktelep husz főnyi önkéntes tűzoltósága nyomban hozzáfogott a mentéshez,

ez persze kevésnek bizonyult a vizáradattal szemben. Egyetlen szivattyúval álltak neki, hogy a felgyülemlett óriási víztömeget kiszivattyúzzák. A szivattyu főcsövét kivezeték az utra s

egyszerre tíz ember kezdett kézzel dolgozni.

Asszonyok, gyermekek, minden épkézláb férfi, vödörrel, lavórokkal s más eszközökkel

meregette a lakásokban mintegy félméter magasságban álló vizet.

Ezer panasz, kétségbeesett sirám hangzik. Mindenki meg akarja mutatni a lakását, meg akarják mutatni, hogyan ment tönkre a szegényes butorzat, fehérnemű és más pótolhatatlan holmi, amely ugyszólván a Mária Valéria-barakk szegényeinek egyetlen kis értékét jelentette. Ez

a szörnyű csapás, amely a barakktelep lakosságát érte, most végre meg kell, hogy mozdítsa az illetékes hatóságok eddigi közömbösségét; sürgősen csatornázni kell ezt a helyet, ahol ennyi család, apró kis gyermek, asszony és férfi talál menedéket.

Ha pedig a világháborúnak ezt a szomorú szegényfoltját nem tudják az emberek számára lakhatóvá tenni, sürgősen el kell tüntetni a föld színéről és gondoskodni kell az ide számkivetett szerencsétlenek tisztességes elhelyezéséről.

Délutáni jelentés: a helyzet kétségbeesztő

A vizáradattal borított uttesten csak nagynehezen jut előre az autó. A Wekerle-telepen valamivel jobb a helyzet, mert itt rendezettebbek az utcák és a csatornahálózat is jobb. A víztömeg azonban itt is kétségtelenül horribilis károkat okozott az alacsonyabb fekvésű házakban.

A következő állomás Pestszentkereszt. Ez a sokezer lakost számláló város különösen sokat szenved mindig a tavasi felhőszakadásoktól. A mai esőzés ugyancsak irtózatoss károkat okozott. Sokszáz lakóház pincéjét teljesen elöntötte a víz, az áramszolgáltatás szünetel s

a város szörnyű pusztulás képét mutatja.

Az autó tengelyig áll a vízben, egyes helyeken életveszélyes az átkelés, úgyhogy, egész

utcaszakaszokat kellett elzárni. Megdöbbentő a helyzet a vasuti aluljáróknál. A mélyebben fekvő átjárók közel kétfélméteres víz alatt állnak. A levezető kanálisok a vizáradat által behordott iszapból eldugultak, úgyhogy egyelőre a helyzet rendkívül kétségbeesztő.

Rendkívül sokat szenvedtek a felhőszakadástól a budai oldal lakói.

Beomlott egy Lógodi-utcai ház

A Svábhegy és a Farkasrét felől

folyamszerű vizáradat ömlött le az alsóbb részekre,

magával sodorva mindent, ami útjába ke-

rült. A farkasréti temető sírkertjében is borzalmas pusztítást végzett a víztömeg. A sírkereszteket, a virágágyakat elpusztította és levitte az alsóbb területekre. A meredek budai utcákon sárgás színű, agyagos folyam hőmpolyög lefelé, úgyhogy a járókelők nem tudnak a házak kapujából kimozdulni. A Németvögyi-úton, a Bűszörményi-úton teljesen megbénult a villamosközlekedés.

Súlyos esetet jelentettek a főkapitányságnak a Lógodi-utca 43. számú házból, ahol egy

szobakonyhás lakás teljesen beomlott.

Ez a ház több, mint százévtendős és a Lógodi-utca meredek oldalán épült. Szerencsére a lakók idejekorán kimenekültek.

Az összeomlott lakás bérlője: Veres József utcaseprő, családijával együtt kirohant az omladozó épülethől, egy kis kutyája azonban bennmaradt, amely a törmelék között elpusztult.

A lakók most a szemben levő ház kapuja alatt várják kétségbeesetten, hogy valami történjék velük.

Az Aréna-úti vasúti aluljárót teljesen elöntötte a víz, úgyhogy ezen a szakaszon megállt a forgalom. Egy autotaxi három utassal át akart haladni a Szabolcs-utca irányában. A meglehetősen mélyenfekvő aluljáró kellős közepén

elmerült a víztengerben, a gépkocsis ablakain befolyt a víz, úgyhogy az utasok is a legnagyobb veszélybe kerültek.

Pár perc múlva megjelentek a tűzoltók és a mentők, akik a taxi utasait, majd magát a gépkocsit is kimentették a veszélyes helyzetből.

A szórakozóhelyeken is súlyos üzemzavarok voltak.

Az Andrassy-úti Színház előcsarnokát teljesen elöntötte a víz, úgyhogy az előadást nem is tudták megartani. A Terézkerületi Színpad áramszolgáltatás hiányában szintén nem tudott előadást tartani.

A tűzoltók szétesztják szivattyúikat a veszélyeztetett házak lakói között

A Belváros utcáin bokáig érő vízben tapasztak a vihar elől menekülő járókelők. A Mussolini-téren a gyalogjáró forgalom teljesen megbénult.

A tűzoltók negyven kézipumpáját szétesztették a veszélyeztetett házak lakói között, de olyan sok segélykérés érkezett, hogy nem tudtak mindennütt nyomban segítséget nyújtani.

Egymásután érkeztek a város belterületéről a bejelentések a lakás beomlásokról, mennyezetátázásokról, pincék elöntéséről.

A Lipót-körút 12. számú és a Rökk Szilárd-utca 20. számú házban a villanyvezetékek átázása következtében

rövidzárlat keletkezett és szobátűz támadt.

A tüzet a tűzoltók percek alatt elfojtották. Az Angol-Magyar Bank Vilmos császár-úti palotájában is rövidzárlatot okozott az esővíz és már sűrű füsttömegek tödültek az utcára, amikor a járókelők figyelmesek lettek a veszélyre. A tűzoltók itt is idejekorán közbeleptek.

A Vörösmarty-utca 33. számú ház padlására olyan víztömeg zúdult, hogy a mennyezet teljesen átázott és

leszakadásától kell tartani.

Ennek a háznak egyik második emeleti lakásában is annyira átázott a mennyezet, hogy a benyomult az esővíz.

Víz alatt a Simplon kávéház szuterénje

A Német követségnek Uri-utca 64. szám alatti palotájában a pincét árasztotta el az esővíz. Az Aladár-utca 2. számú ház szute-

Ezenkívül nagy zavarok voltak a mozgófényképszínházaknál. Legtöbb filmszínház a délutáni előadásait nem tartotta meg.

Ezenkívül csupán a Művészklubban okozott üzemzavart a vihar, úgy, hogy itt el is maradt az esti előadás. A többi színházban zavartalanul megtartották a kitűzött délutáni és esti előadásokat.

A City-moziban ugyancsak komoly zavarokat okozott a vihar: ennek következtében

elmaradt az első három előadás.

Csak az utolsó lehetett megtartani. Az itéletidő első felőrájában nem kevesebb, mint

száznegyven sürgős segélykérés érkezett a főkapitányság központi ügyeletére.

Az előntött lakások, üzlethelyiségek tulajdonosai bejelentették a rendőrségen, hogy nem tudnak telefonkapcsolást kapni a mentőkhöz és a tűzoltókhoz és tehetetlenül állnak a lezuduló víztömegekkel szemben. A telefonműzéria oka az volt, hogy

valamennyi tűzoltóállomás és a mentőőrség telefonközpontjai is szakadatlan ostrom alatt állottak a vihar kitörésének pillanatától kezdve

és a hálózat túlterhelése következtében az automata telefongépek sok helyen felmondták a szolgálatot. A telefonközpont műszaki osztálya nyomban munkához látoott, hogy segítsenek az üzemzavaron, de pillanatnyilag nem tudtak változtatni a helyzeten.

A rendőrség segíteni akart a bajba jutott embereken és

motorkerékpáros futárokat állított szolgálatba,

akik állandóan uton voltak a szakadó záporban a mentők és a tűzoltóőrségek felé, hogy a tűzoltószerelevényeket és a mentőautókat a város különböző helyeire irányítsák. Mind a mentők, mind a tűzoltók annyira el voltak azonban halmazva munkával, hogy igen sok helyre önhibájukon kívül csak nagyobb késéssel érkezhettek meg.

rén lakásában másfél méter magasságban állt az esővíz, amikor a tűzoltók megérkeztek. A Lovas-utca 18. számú házban levő nyomdahelyiséget is elöntötte a víz.

Kilakoltatták a lakókat a Korong-utca 38—40., és 12. számú földszintes házakból, amelyekben életveszélyes vált a tartózkodás.

A tűzoltóknak kellett kiszivattyuzni a vizet az Andrassy-ut 87. számú ház pincéjéből. Több kávéházból is segítséget kértek a tűzoltók:

elöntötte az esővíz a József-köruton levő Simplon-kávéház szuterénhelyiségét,

az Aradi-utcai Globus-nyomda öntőműhelye és gépháza ugyancsak víz alá került. Benyomult az esővíz a Lövölde-tér 12., a Podmaniczky-utca 87., az Eszék-utca 8., a Daróczi-utca 54. és 56., a Soproni-ut 36., a Badacsony-ut 23., a Ferenc József-rakpart 3. számú házak pincéjébe is, az Árpád-utca 11. számú bérpalota tetőzete pedig annyira beázott, hogy a negyedik emeleti lakások beomlásától tartanak.

Komolyabb baleset történt a Király-utcában, ahol

a 27. számú bérház második emelet 18-as lakása beomlott a mennyezet beázása következtében.

A lakásban véletlenül senki sem tartózkodott és így sebesülés nem történt.

Víz alá került a XI. kerületi rendőrkapitányság Daróczi-utca levő épülete, ahonnan a 88-as őrszobát ki kellett telepíteni.

A Fő-utca 37/c. számú bérház pincéjébe és kazánházába is benyomult az esővíz. Mennyezetbeomlás történt a Sziget-utca 5., 7., valamint a Lipót-körút 5. számú bérpalotákban. Ezeket kivül

még mintegy száz segélykérés érkezett a fővárosi belső területéről a rendőrséghez, tűzoltókhoz és a mentőkhöz.

A példátlan erejű vihar telefontárolókat, cégablakokat tépett le, őrök csavart ki, rongteteg utcai lámpa eltört, úgy hogy

az esti órákban a város sok utcája sötétségben maradt még azután is, hogy a rövidzárlatot kijavították.

A főkapitányság központi ügyelete még a kora délutáni órákban összeköttetésbe lé-

pett a városi mérnöki hivatalokkal. A városi mérnökök a bejelentések nyomán kiszálltak a veszélyeztetett helyekre és szükség esetén nyomban kilakoltatták a lakókat.

A budafoki tűzoltóknak is nagy munkát adott az itéletidő. A város egy része víz alá került. A kanálisok felmondták a szolgálatot és a tűzoltóknak harminc esetben kellett első segélyt nyújtaniok.

Víz alatt Budafok

Csepelen 40 előntött lakásból és pincéből szivattyuzták az esővizet a tűzoltók.

Kispesten 25 esetben segítettek a tűzoltók az előntött házak lakóin. Pestújhelyen is rengetek lakás került víz alá és

két kisebb házat jóformán teljesen elborított az esővíz.

Pestszentkeresztben 90 esetben kérték a tűzoltók segítségét. A csatornák annyira megteltek vízzel, hogy szinte szökőárszerűen tört elő a föld mélyéből a víz, amely előntötte az utcák nagy részét. Benyomult az esővíz a polgári iskola épületébe, a vásárcsarnokba, a rendőrkapitányság épületébe, két lakóház beomlott a Köztemető-utcában és 80 házból ki kellett lakoltatni a lakókat, mert ezekben a tartózkodás életveszélyes lett. A pesterzsébeti

Török Flóris-utcában a nagy szélvihar felborított egy villamoskocsit. Több utas könnyebben megsebesült.

A számtalan súlyos és könnyeb természetű übalesten kívül a szörnyű erejű vihar

A viharos Dunába fulladt egy életmentő urilány

Baja, május 23.

Megrendítő szerencsétlenség történt vasárnap délután Kamarásdunán. A strandon fürdött Káposztás Ilona 13 éves kislány, aki a mély vízben fuldokolni kezdett és elmerült. Barátnője, a 17 éves Hangyási Ida utánaugrott és

sikerült is elkapnia a fuldokló kisleányt.

A következő pillanatban azonban már Hangyási Ida merült el a habokban és

mire csónakon a két kislány segítségére érkeztek, már csak Káposztás Ilonát tudták kimenteni,

az életmentő Hangyási Ida a Dunába fulladt. Holttestét egy óra múlva partravetette a víz. A szerencsétlen urilány, aki életét áldozta fel barátnőjéért, ismert bajai nagykereskedő gyermeke volt.

A vasárnap itéletidőben izgalmas életmentés történt a Római fürdői Dunaparton, az evezősök réménél, a hírhedt Schuster-malomnál.

A párisi vizsgálóbíró borzalmas vádjai Rákosi Mátyás ellen

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Szombaton a budapesti ügyészség rendkívül érdekes átiratot kapott a párisi törvényszék egyik vizsgálóbírójától, amely rablással párosult szándékos emberöléssel gyanúsítja a Magyarországon kommunébeli bűncselekményei miatt évek óta tartóztatásban lévő Rákosi Mátyás népbiztost.

A szűkszavú átirat csupán annyit közöl, hogy Rákosi Mátyás — a francia esendőrség most lefolytatott nyomozása szerint — az 1927. év nyarán szökés közben

Nancy mellett több társával együtt betört egy kastélyba,

s hogy megmeneküljön üldözől elől, több napig a pincében rejtőzködött. Közben a kastély egyik alkalmazottja felfedezte Rákosi Mátyás rejtekhelyét, de mielőtt fellármázhatta volna a házat,

az állítólagos Rákosi Mátyás megfojtotta, majd szökése előtt az egyik eselészobát kirabolta.

A vizsgálóbíró arra alapítja gyanúját, hogy Rákosi Mátyás, amikor Moszkvában Sztalinól azt az utasítást kapta, hogy térjen vissza Magyarországra és folytassa munkáját a Balti államok érintésével Hollandián és Belgiumon át Franciaországba szökött hamis utlevéllel és bujkálása közben jutott el Nancyba, ahol azonban gyanússá vált és innen is menekülnie kellett. Így jutott az állítólagos Rákosi Mátyás abba a kis vidéki kastélyba, ahol elkövette borzalmas bűncselekményét.

Mint ismeretes, Rákosi Mátyás a magyar büntetőbírósg kezére jutott és a proletárdiktatura miatt elkövelet bűncselekményei miatt

életfogytiglani fegyházra ítélték.

még rengeteg kárt és szerencsétlenséget okozott mindenfelé, amerre elvonult,

Nyilatkozik Massány főmeterológus az előre jelzett orkánról

A Meteorológiai Intézetet nem érte váratlanul a vihar. Massány Ernő dr. főmeterológus a következőket mondotta a Reggeli Ujság munkatársának:

— A mal napra szóló prognózisomból világosan kiténik, hogy a vasárnapi vihar érkezésére számítani kellett. Sőt, már két nappal ezelőtt jelentettem, hogy vasárnapra országsszerte felhőszakadászerű esők várhatók. Hétfőre azonban a szél csillapodni fog és a felhőzet is esőkken.

Budapesten és a környéken nem esett egyenletesen az eső. A Svábhegyen, a Németvögyben, az Orbánhegyen és a Jánoshegyen 60, sőt 62 milliméter csapadékot mértek, de a főváros egyes részlein «csupán» 40 milliméteres eső esett.

Vidéken szintén voltak felhőszakadászerű esők. Legtöbb esett Harkányban: 65 milliméter. De 50 milliméteres eső volt Tokajon és Salgótarjánban. A Dunántúlon, a Tisza és a Körös között, valamint a Körös-Maros szögében és a Duna-Tisza közén mindenütt voltak zivataros esők.

Számos helyen rövidebb-hosszabb ideig jég is esett. Jégesőt jelentett: Bánhída, Veszprém, Mór, Bácsalmás, Putnok, Tarcsl, Tokaj, Dehrecen és Berettyóújfal. Jégeső volt a Kékesen is, továbbá Kenderesen. A jégkárokról szóló jelentések még nem futottak be, de tartani lehet attól, hogy a jég a gyümölcsösökben és a szőlőkben jelentékeny károkat okozott.

A Dunán erős déliszéllel kezdődött a zivatar és a szél megfordította a Schuster-malmot, amelynek lapátjai alá sodort a vihar egy turacsónakot, amelyben két fiatalember ült. A veszedelemben jutottak segítségkérésükre a rendőrség dunai mentőállomásának Ra-Rakovszky motorosa a helyszínrre sietett, ahol

Tóváry István rendőrfőtörzsőrmester, valamint Jurani István rendőr félóra-hosszat tartó izgalmas küzdelem után megmentette a vízbe fulladástól a csónak két utasát:

Kulhanek Armand orvostanhallgatót és Pándi Béla kereskedőt. A méteres hullámokban a csónak utasai nem bírták elkapni a mentőkötetet, úgyhogy

a rendőröknek csákyával kellett kivonatni a malom alól a Bp. 844. rendszámú csónakot,

amely súlyosan megrongálódott, az evezősöknek azonban, szerencsére, semmi bajuk nem történt.

Kitűnő könyvek nagy árleszállítása!

Borbély A. Spiritizmus. (4.50 helyett) . . . —80
 Dosztojevskij legnagyobb regénye. Karamazov testvérek. 3 kötet (10.— helyett) 4.—
 Eötvös Károly. A nagy per, mely ezer éve folyik s még sincs vége. 3 kötet (12.— helyett) 4.—
 Erdős Renée. Az új sarj. Regény. (5.60 helyett) 2.—
 Faublas lovag gáláns kalandjai. Ford. Forró P. és Szini Gy. Finom kiállításban Bayros rajzaival. (7.— helyett) . . . 1.60
 Huszár Károly (Puñ) vidám könyve: Egy kövér ember meséi. (3.— helyett) . . . —80
 Loti Pierre világhírű regénye: Izlandi halászkok. (2.40 helyett) —40
 Myriam H. Kleopátra szerelmi élete. Kötve (2.40 helyett) 1.—
 Mihalik Gy. Textilanyagisme és technológia. (3.— helyett) 1.50
 Mikszáth K. A Noszty fiu esete Tóth Marival. 3 kötet kötet, egy pompás vázonszövegkötésben (8.— helyett) . . . 4.—
 Reinach. A művészet kis tükre. 558 képpel

Kaphatók a

Reggeli Ujság könyvesboltjában

VI., Vilmos császár-ut 27. — Telefon: 12-96-99.

Vidékre utárvétell, vagy az összeg előzetes be-
 küldése mellett, a portóköltség felszámításával

Drótszőrű foxterrier és puli kölykök

3., 5- és 9-hónapos, champion szülőktől leszármazó, jól fejlődött kiállítás példányok tenyésztőnél eladó. Telefonszám: 11-47-72.

Helyiséget keresek

Csendes üzem Buda vagy Pest belterületén, 80—130 m² nagyságú, száraz és világos, utcai vagy udvari, földszinti vagy magasszuterén-helyiséget keres azonnalra. MAROSI PÁL, V., Zoltán-utca 6. Telefonszám: 11-47-72.

Hajduszoboszlói Gyógyfürdő

ma már európai hírű. Fedett gyógymedencék, Ivásarnok, Inhalatórium, strandfürdő. Páratlanul eredményes fürdő. Jvó- és helylezkörukek. A fürdőt Hajduszoboszló 73 és 78-os sós, jódos, bromos-, hidrokarbonátos hévíz-vizei táplálják. 3000 liter forróvíz percenként. Magyar és németnyelvű ismertetővel készséggel szolgál a fürdő

Vasárnap meghalt a 98 éves Rockefeller, a világ leggazdagabb embere

Newyork, március 23.

Vasárnap meghalt a világ leggazdagabb embere: John Davison Rockefeller, mérhetetlen dollármilliók ura, akit mindössze két esztendő választotta el századik életévétől.

Már hosszú hónapok óta folyt az orvosok fantasztikus küzdelme, hogy a 98-ik életéve felé haladó Rockefeller életben tartsák századik születésnapját.

A tudomány minden vívmányát felhasználta, hogy a modern világ krízusa elérhesse a ritka életkort és megújhatalmasse 100-ik születésnapját.

Valósággal regénybeillő volt az orvosok igyekezete, akik még a szoba levegőjét is mesterséges uton szabályozták a legendás-vagyoni páciens számára.

Mert Rockefeller mindhárom élni akart és ur lenni a pénz után a természet fölött is... Az izgalmas és csodálatos tudományos küzdelem, amellyel a pénzfeledelem számára még legalább két esztendő akartak kicsikarni, ugylátszik hibávalonak bizonyult, mert Rockefeller vasárnap az amerikai pénzkirályok üdülőhelyén,

Floridában utolsó lélegzett teutona-beachi villájában.

A regényes élet, amely után vasárnap pontot tett a halál, 1839-ben kezdődött. Ebben az évben született a polgárháborúból és államlapítás első zavarából még fel sem ocsudott Egyesült Államokban, pontosan a newyork-állambeli Richfordban: John Davison Rockefeller.

Rockefeller harca a petróleumért

A romantikus, nagyteremtő világban, a szegénysorsból származó fiatal Rockefeller az akkor még alig ismert petróleumtermelésre és -kereskedésre vetette magát. Leirhatatlan küzdelmeket folytatott az újdonsült ország gazdasági hőskorában. Számátalan olyan pillanata volt, amikor elkeseredésében abba akarta hagyni a súlyos gondokat és nagy elszántságot követelő üzletágat.

De mindannyiszor megmentette szívós kitartása és az elszántság, amellyel mindig — ha csak az utolsó, kétségbeesítő pillanatban is —

át tudta magát vetni az életbetornyosuló és legyőzhetetlennek látszó nehézségeken és akadályokon.

Életének ez a korszaka egybeforr a kőolaj regényével, amely végeredményben neki adott igazat és rövid idő alatt urrá tette őt földész termelése fölött.

Harmincegyszázötven korában, 1870-ben végre eljutott legendás harcok árán odáig, hogy összes számottevő ellenfeleit legyőzte

és megalapította a Standar Oil Companyt.

Az új vállalat élén változatlan elszántsággal folytatta harcát tovább minden cseppnyi petróleumért, amely a világ bármely részében fellelhető volt.

A világ olajforrásainak közel kétharmadára Rockefeller kezében volt,

egészen addig, amíg egy merész hollandi vállalkozó, az angolla lett Sir Henry Deterding nem támasztott a holland gyarmatokból és kifogyhatatlan petróleum mezőiből,

John Davisonhoz hasonló kiméletlen üzleti eszközökkel versenyt.

Menekülés a halál elől

— Rockefeller azonban késő öregségében sem hagyta magát, amit az is bizonyít, hogy az ádáz harcban győztes tudott maradni és a vállalata mind a mai napig az ő kezén maradt.

Vagyona és a vállalatának értéke felbecsülhetetlen és számokban ki sem lehet fejezni.

A modern krízus azonban félt a haláltól s ez volt az egyik indító oka annak, hogy rendkívüli értékű alapítványokat tett.

A világszerte ismert Rockefeller-alapítvány tőkije 180 millió dollár. Ennek révén van magyar vonatkozása a világhírű alapítványnak, mert Budapesten ebből építették meg háromszáz ezer dollár költséggel az ismert közegészségügyet szolgáló intézetet.

Az orvosok csodával határos küzdelme állandóan foglalkoztatta a világsajtót. Alig mult el hét, hogy a legkülönbözőbb lapokban ne jelent volna meg a dollárkirály képe:

A mumiaszerűvé aszott arc, a csont és bőr aggastyánost arcképe állandóan szerepelt. De ennek ellér még az utolsó hónapokban is üzte időnként a 80 éve megszóított golfjátékokat. Valósággal külön kutatókat végeztek az orvosok a távozni készülő emberi test megmentésére és gyakran meg-

történt, hogy

Rockefeller élethetartására új gyógyszereket találtak ki,

vagy azok különleges alkalmazását kezdték a doktorok. Az utolsó hónapokban már állandó orvosi felügyelet alatt állt és a nap minden percét a tudósok előírása szerint töltötte. Étkezése rendjét szabályozták s még a levegőt is ellenőrizték, amelynek összetételéről külön alkalmazott vegyészek gondoskodtak.

A milliárdos utolsó napjai

Mindaz azonban nem használtsemmit. A milliárdos akarata, vagyona sem tudta legyőzni az örök természetet. Az elmúlt pén- teken

szivrohamot kapott a 97 éves Rockefeller.

A betegség hírére közel tucatnyi újabb orvosprofesszor száguldott a floridai fürdőhelyre. Szombaton az orvosok javulást állapítottak meg és volt olyan pillanat, amelyben ugylátszott, hogy mégis urrá lehetnek az orvosok a halál fölött.

Amerikai méretekben és módon folyt a harc; éjjelkor azonban váratlanul rosszabbodott Rockefeller állapota s kevéssel éjjel előtt elvesztette eszméletét. Nem is ébredt föl többé.

A temetése amerikai méretű és «Rockefeller-arányu» lesz.

Az olasz királyi pár vasárnap este Rómába érkezett

Róma, május 23.

Vittorio Emanuele király és császár, Helena királyné és császárné, valamint Mária hercegnő ma este 18 óra 55 perckor Budapestről visszaérkezett Rómába. Bár a megérkezés, épügy, mint az elutazás, magánjellegű volt, a pályaudvar előtti téren már jóval a megérkezés előtt több ezer főnyi tömeg gyűlt össze. A különvonaton érkezett Rómába Ciano gróf külügyminiszter és Villani Frigyes báró kvirinai követ is.

Az uralkodópár a kiszállás után az udvari váróterembe ment, ahol az udvartartás tag-

jai és a címzetes udvarhölgyek váraoztak. Jelyen voltak a külügyminisztérium főbb tisztviselői is. Az uralkodópár köszöntésére megjelent a pályaudvaron Berger-Waldenegg báró osztrák, Buesis jugszláv követ is, valamint a kvirinai magyar követség tagjai.

Hertelendy László követségi tükár felesége vörös rózsacsokrot nyújtott át Helena királyné és császárnénak Huszka István követségi sajtóattaché felesége pedig halványvörös rózsacsokrot Mária hercegnőnek.

Az uralkodójár ezután cercelet tartott és az elragadtatás hangján emlékezett meg a Budapesten eltöltött napokról.

Izgalmas botrány egy Népszínház-utcai házban a liftbe zárt kisfiu miatt

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Hangos botrány történt vasárnap este a Népszínház-utca 33. számú házban Mészáros Lajos házfelügyelő és az összesereglett lakók között. A házmaster nyitvahagyta a liftajtót, amelybe beszállt egy kilencéves kisfiu és megindította a liftet. Mészáros erre kijött a lakásból és éktelen hangon kiáltozni kezdett, majd

alulról megállította a liftet, úgyhogy az két emelet között megrekedt.

A hangos kiáltozásra kirohantak a lakók, rendőrért szaladtak, majd követelték a házfelügyelőt, hogy szabadítsa ki a liftbezárt kisfiut. A házfelügyelő érthetetlenül megtagadta a

kerést. A kisfiu halál-sápadtan sirt a két emelet között függő liftben,

a lakók pedig már-már meg akarták lincselni a magáról megfélekedett házfelügyelőt.

Közel félóra telt el így a különös küzdelemben. A ház előtt és a lépcsőházban ezalatt százfőn yitőmeg zajongott — kisfiu édesanyja, egy jóvárosi ügyvéd felesége sirógöröcsöt kapott — míg végre a tömeg egyöntetű fellépésére Mészáros Lajos házfelügyelő megindította a liftet és a zokogó, reszkető fiucska megszabadylhatott függő börtönéből. A botrányos ügyben feljelentést tettek a rendőrségen.

Dinnyés Lajos súlyos balesete a keszthelyi állomáson

Súlyos baleset érte pénteken délben Dinnyés Lajost, a népszerű és közszeretnek örvendő kispárti képviselőt a keszthelyi vasuti állomáson.

Dinnyés Lajos a vonatról való leszállás közben megszuott a lépcsőn és olyan szerencsétlenül esett le, hogy

eszméletlenül terült el a sinek mellett.

Dinnyés Lajost a kihívott mentők a helybeli szanatóriumba szállították, ahol a röntgenvizsgálat megállapította, hogy

a képviselő jobb lábszárán több inhuvely és csonttörésje sérült meg.

A nyár szenzációja: SZALMA BÁR

a Csákvári duóval

Fogaskerekűvel szemben

Borzalmas féltékenységi dráma

Jászberény, május 23.

(A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése.)

Véres szerelmi dráma történt vasárnap Jászberényben. A szerelmi drámának egy halottja és egy súlyosan sebesült áldozata van. A rendőrség már csak akkor szerzett tudomást a tragédiáról, amikor a tettes:

Mizsei István jászberényi vásári kereskedő önként jelentkezett a kapitányságon

és bejelentette az ügyeletes tisztviselőnek, hogy féltékenységi jelenet közben leszúrta feleségét és annak udvarlóját, Ferenczy Mihály kereskedőt.

A rendőrségről nyomban bizottság szállt ki Mizsei István lakására, ahol

holtan találták a kereskedő feleségét.

Az asszony holtteste mellett súlyos sebesülten feküdt Ferenczy Mihály kereskedő, akit Mizsei István féltékenységből ugyancsak leszúrta. A szerencsétlen asszony a féltékeny férj merénylete következtében olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy mielőtt orvosi segítség érkezett volna, elvérzett.

Ferenczy Mihály késszurástól eredő súlyos sérülést szenvedett

és őt életveszélyes állapotban szállították kórházba. A rendőrség Mizsei Istvánt leartóztatta,

Eszt és finn lelkészek ünneplése Budapesten

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Szombaton éjjelkor százottágu finn és eszt lelkészársaság érkezett Budapestre, Mannermaa finn és Rahamägi eszt püspökkel az élén. A külföldi lelkészvendégek vasárnap istentiszteleten vettek részt. A templom kapujában Onni Talas budapesti finn követ, Raffay Sándor püspök és Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter, az óbudai evangélikusok felügyelő-elnöke fogadta a ritka vendégeket.

A magyarnyelvű istentisztelet keretében Muroma finn lelkész szentbeszédet mondott, amelyben hangoztatta, hogy

a legegyszerűbb finn emberek lelkében is páratlan szeretet él a magyarság iránt.

Beszéde végén hirdette, hogy igaz hittel hisz Magyarországot feltámasztásában. Utána Kuusik P. W. tallini eszt esperes német nyelven prédikált, amelynek során a legmeghatóbb volt, mikor

két kis selyemszakmban eszt földet és gabonát ajánlott fel a vendéglátó magyaroknak.

Az istentiszteletet követően a templomban ünnepi díszközgyűlést tartottak, amelyen az északi testvérek énekkara előadta a finn-eszt himnuszt, majd ima után Fabinyi Tihamér, az egyházközség felügyelő-elnöke beszélt. Hangsúlyozta, hogy ez a látogatás tuimegy az egyházi élet körén, mert olyan ajándékok hoztak a vendégek, akik fajrokonok és hittestvérek, — amely

megecsíti azt a hitet, hogy mi, szegény magyarok nem vagyunk egyedül a világon.

Molnár Gyula táblaliró mondott ezután köszöntőbeszédet, majd Mannermaa János, az ősz finn püspök üdvözölte a gyűlést.

Véres utcai zavargások Saint-Denisben

Páris, május 23.

A francia néppárt ifjusági csoportjának saint-denisi ülésén kiltört zavargások este nyolc óra után fokozott erővel kiujuhtak. Több ember megebesült, köztük egy súlyosan.

Kilenc óra tájban több mint ezer tüntető vonult fel a városháza elé hangosan kiáltozva és fenyegetőzve. Este 11 óra tájban kinyílt a városháza dísztermének egyik ablaka és azon egy ember esett a tüntetők közé. Az ember rásélt két tüntetőre és azokat súlyosan megebesítette. Nem tudják, hogy az illető kiugrott, vagy kisést-e az ablakon.

SHIRLEY TEMPLE
A KIS KAPITÁNY
Mától: PALACE

3:90
SZAVATOLT SZINTARTO
NOR-COC
EÜBÖTTRIKO

Kitüntettek több rendőrtisztet

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Az olasz királyi pár budapesti látogatása alkalmával a rendőrség, élén Ferenczy Tibor főkapitánnyal, Török János rendőrfőparancsnokkal, Eltás Sándor kerületi főkapitánnyal és Hetényi Imre főkapitányhelyettesével, a politikai főcsoport vezetőjével

példálatlan nagy munkát fejtett ki

A rendőrség teljesítményének elismeréséül — mint beavatott helyről értesülünk — mintegy

husz magasrangú rendőrtisztviselő fog a közeli napokban osztrák, olasz és magyar kitüntetésben részesülni.

A hírek szerint Ferenczy Tibor főkapitányon, Török főparancsnokon és Hetényi Imrén kívül tízennegy rendőrtisztviselőt tüntetnek ki a felügyelői, hetet pedig a fogalmazói karból.

Megmérgezte magát a Berlin-szálló tulajdonosának fia

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Péntek este a Révay-utca 24. szám alatt lévő Berlin-szállóba hívták a mentőket, amelynek egyik szobájában eszméletlenül feküdt Kovács Endre, a szálló tulajdonosának fia. A mentőorvos megállapította, hogy

Kovács Endre nagy adag altatót vett be,

amelynek maradványait meg is találták az éjjeli székrenyén. A fiatalembernek injekciót adtak, majd gyomormosást alkalmaztak, mire Kovács Endre magához tért, de nem adott felvilágosítást arról, hogy miért akart megválni az élettől. A súlyos állapotban lévő fiatalembert a mentők szanatóriumba szállították.

A Reggeli Ujság munkatársa felkereste Kovács Endre édesapját, aki az öngyilkossági kísérlettel kapcsolatban a következőket mondta:

— Fiam a tegnapi napot a legjobb hangulatban töltötte, csak délután panaszkodott rosszul létről, mire fájdalomcsillapítót hoztam neki.

Öngyilkosságra semmi oka nem lehetett,

rendezett anyagi körülmények között élt és meg vagyok győződve, hogy fiam nem is akart öngyilkos lenni. A legvalószínűbb az, hogy túl nagy adag altatót vett be és ez okozta a mérgezést.

Ennek ellenére az a tény, hogy a fiatalember tíz darab altatópasztillát vett be, amellel szól, hogy öngyilkossági kísérlet történt s a rendőrség ez irányban folytatja a nyomozást.

VILÁGPOLITIKAI KÖNYVTÁR

SZERKESZTI: IVOR DÉNES

Első száma

a királylátogatásról
megjelenik június elején

Hacsek és Sajó

írja: Vadnádor

Hacsek (ül a kávéházban): Pincér! Fizek! Pincér!

Pincér (jön): Tessek kérem!

Hacsek: Mondja, süket maga? Öt perce ordítok már, hogy fizetni!

Pincér: Bocsnát, de azt hittem, hogy tréfálni teccik!

Hacsek: Volt egy kávé! (Pengőt ad át.)

Pincér (nézi a pengőt, majd visszaadja): Kérem, Hacsek ur, ez a pengő rossz!

Hacsek: No és a kávé talán jó volt?

Pincér (dühösen el).

Sajó (jön): Alászolgája, Hacsek ur! Hogy van?

Hacsek: Még kérde? Hát nem hallotta, mi történt velem?

Sajó: Micsoda?

Hacsek: Az egyik újság lehozta a halálhírem! Nem olvasta?

Sajó: De! Elégge csodálkoztam is, mikor most megláttam magát.

Hacsek: Mit szól ehhez a szemtelenséghez?

Sajó: Felháborító! És maga nem csinált ez ellen semmit?

Hacsek: Dehogynem. Felmentem a laphoz, rendeztem egy nagy murit, mire a főszerkesztő megígérte, hogy mindent rendbe hoz.

Sajó: Hogyan tudja ezt rendbe hozni?

Hacsek: Jövő vasárnap betesz ingyen a születések rovatába.

Sajó: De ehhez aztán ragaszkodjék!... Hát mit szól a pesti királynapokhoz?

Hacsek: Gyönyörűek voltak... De engem kidobtak az állásomból.

Sajó: Az olasz király miatt?

Hacsek: Most szóljon hozzá.

Sajó: És miért?

Hacsek: Nem tudtam pontosan bejárni a hivatalba. Mindig le volt zárva az utvonál.

Sajó: Hát hol lakik maga?

Hacsek: A Rákóczi-uton.

Sajó: És hol a hivatalja?

Hacsek: Az is a Rákóczi-uton. Pont szembe a lakással!

Sajó: És nem engedték át a másik oldalra?

Hacsek: Négy napig, uram! De azért én mégis átmentem!

Sajó: Hogyan?

Hacsek: Kis kerülővel. Elindultam reggel hatkor, egész a Dunáig, ott felültem egy hajóra és felmentem Esztergomig, ott beszálltam a

vonatba és elutaztam a Keletiig, a Keletinél rögtön volt csatlakozásom a bécsi gyorshoz, avval elmentem Kelenföldre, ott leszálltam, vártam egy villamost, amelyik elvitt egész az Erzsébet-híd budai hídfőig és onnan gyalog átmentem a hidon az Apponyi-térig.

Sajó: És?

Hacsek: És aztán ott nyugodtan megvártam, míg elmege a menet.

Sajó: Maga ökör, hát azt megvárhatta volna a lakása előtt is.

Hacsek: No jó, de én az Apponyi-téren már a másik oldalon voltam. Nagy difi!

Sajó: De remélem, ha már a Rákóczi-uton laknak, akkor remekül kiadták az ablakukat!

Hacsek: Nagyszerűen. Csak botrány lett belőle.

Sajó: Miért?

Hacsek: Udvari lakásunk van.

Sajó: Jóságos ég! És onnan persze nem látni semmit?!

Hacsek: Dehogynem. A ház mesternét.

Sajó: És mit mondott az ablakbérloknak, mikor botrány lett?

Hacsek: Hogy a fele pénzt visszaadom.

Sajó: Miért csak a felét?

Hacsek: Mert az állt az újságban, hogy jön az olasz király az egész udvarral. Hát a királyi párt nem láthatták, de az udvart remekül.

Sajó: Meglátja, ezek még perelni fogják.

Hacsek: Már be is pereltek! Sőt!

Sajó: Mi az a söt?

Hacsek: Söt már el is vesztettem a pert. De tudja miért? Alaki okok miatt!

Sajó: Hogy hogy alaki okok miatt?

Hacsek: Mert az ügyvédem volt az oka, aki egy hülye alak.

★

(Mindem jog a Reggeli Ujságé)

Pesti szélhámosok kifosztottak egy vagyonos amerikai-magyart

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A vasárnapi reggeli bécsi személyvonatra egy szomorú, kopott ruhás ember szállt fel, akinek az amerikai konzulátus váltotta meg a vasúti jegyet Hamburgig, hogy onnan tovább utazhasson Amerika felé. Sándori Károlynak hívják a kopott utast, akinek minden podgyásza egy aktatáska volt, s aki nemrégiben még elegáns hajóbőröndökkel s néhány ezer dollárral felszerelve érkezett Budapestre...

Tanulságos regény ennek az amerikai magyarnak a története. Az ötvenkilenc éves Sándori Károly ugyanis mint asztalossegéd vándorolt ki a háború előtt Ceglédbercelről Amerikába. Előbb San Franciscoba került, ahol a földrengés után a város újjáépítési munkáiból

Sándori Károly tekintélyes vagyont szerzett

1914-ben a világháború kitörése előtt már gazdag ember volt és hazaképzült Magyarországra. A háborúban kintrekedt s önként jelentkezett az amerikai hadseregbe, ahová fel is vették. A francia frontra került, megsebesült, vitézségi kitüntetést kapott, majd a békekötés után végkép elhatározta, hogy meglátogatja Magyarországon élő hozzátartozóit.

Sándorinak két évvel ezelőtt teljesedett a vágya: hazajött.

Hatalmas podgyászában rengeteg ruhát, selegyemingekeket, finom cipőket, kabátokat hozott, ezenkívül pedig egy

tizenhétézer dollárról szóló csekkönyvet: élete munkájának eredményét.

Az első csalódás azután Ceglédbercelen érte Sándorit. Senki sem emlékezett rá... Az asztalosmester erre Budapestre jött, egy elsőrendű

szállodában bérelt szobát és körülnézett a városban, valami elfoglaltság után. Ugy tervezte, hogy tőkéjével betársul valami asztalos- vagy faúrügyárba és nyugodtan tölti majd itthon életre hátralevő részét.

Az amerikai magyar azonban

szélhámos társaság karmal közé került.

A Ghillányi-féle „állászerző” kompánia áldozatot szimatolt Sándori Károlyban, akit fantasztikus üzleti ajánlatokkal üldöztek.

Sándori sokezer pengőt adott át Ghillányiéknek s félével ezelőtt kimerült az amerikai „aranybánya”. A naiv amerikai magyar fűhöz-fához kapkodott, felment az amerikai követ-ségre,

bűnvádi feljelentést tett a csaló társaság ellen,

azonban már minden késő volt, a báró meghalt és a szerencsétlen Sándori elvesztette élete munkájának gyümölcsét.

— En a honvágy áldozata vagyok — panaszkolta a rendőrségen. Ha nem jövök haza, még ma is gazdag, tekintélyes ember lehetek Amerikában... De nagyon vágyódtam és csálók keze közé kerültem... Öreg ember vagyok már, de mégis visszamegyek, hátha sikerül előlről kezdeni...

Sándori Károly a budapesti amerikai konzulátus költségén utazik vissza Amerikába és ősz fejjel új életet kezd...

Ezüstfátyol
gumi-ujdonság
27 államban keresik,
kedvelik

Nyaraltassa gyermekét a svábhgyi FODOR Sportinternátusban

L. Ordas-ut 9. (500) m. subalpin klíma 16 holdas erdőben. Összes sportok díjtalan gyakorlásán Strandfürdő. — Kérjen prospektust Fodor Sportintézetétől. IV. Petőfi Sándor-u. 3. Tel. 1-897-01.

Nyitás június 15-én

Hét személlyel lezuhant a lift — senkisé sebesült meg

Bécs, május 23.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Vasárnap délután a bécsi Singerstrasse 4. számú ház felvonójába beszállott Franz Josef 34 éves asztalosmester és hat segéde. A felvonó maximális teherbírása csupán négy ember volt, ennek ellenére a hét személy szerencsésen felérkezett a ház ötödik emeletére.

Az asztalosmester és segédei azonban lefele is használták a liftet, amely felmondta a szolgálatot és lezuhant a pincéig. Csodálatosképpen a hét utas közül senkisé sebesült meg, a lift azonban teljesen összetört. A vizsgálat megindult.

Kizuhant egy asszony a robogó vonatból

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Különös baleset történt tegnap a Budapest—maglódi utvonalon. Nagykatáról Budapestre utazott a vonaton Scigeti Sándorné 51 éves asszony, gazdálkodó özvegye. Maglód előtt az idős nő kiment a vonat perronjára, eddig még ismeretlen okból a kocsi ajtaja kinyílt és

Szigetnél kizuhant a robogó vonatból.

A balesetet csak Maglódon vették észre, mire a pályatesten keresni kezdték az özvegyasszonyt, akit

meg is találtak a sínek mentén, eszméletlenül, több sebből vérezve.

Budapestre szállították, ahol átadták a mentőknek, akik az életveszélyes állapotban lévő asszonyt a Szentistván-kórházba szállították.

Elmezavar tört ki egy fiatal siófoki mérnökön

(A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése)

Izgalmas események játszódtak le szombat délelőtt Siófokon, a fürdőtelepi étteremben. A terrasz zsúfolásig tömve volt német, angol és holland vendégekkel, akik néhány órával azelőtt érkeztek autocarokon Siófokra. Egy óra felé a közönségek vendéglős mérnök fia: Maurer Sándor lépett a kerthelyiségbe, leült az egyik asztalhoz és ebédelni kezdett. A pincéreknek feltűnt, hogy a fiatalember kissé zavarosan viselkedik, de azt hitték, hogy talán

a nagy meleg okozza a különben nyugodt természetű Maurer Sándor hangoskodását.

De alig hozták a pincérek az első fogást, Maurer megköszönte az ételt, azután teljes erővel földrevágta a tányért. A esőrómpölésre s a fiatalember kiabálására természetesen figyelmesek lettek a terrasz külföldi vendégei is, majd az üzletvezető lépett Maurer Sándorhoz és figyelmeztette, hogy amennyiben folytatja hangoskodását, kénytelen lesz eltávolítani az étteremből. A fiatal mérnök erre lecsendesedett, de néhány perccel később ismét dühöngeni kezdett és

feldöntötte az edényekkel megrakott asztalt, majd ordította az asztalok között ledobta magáról ruhadarabjait és a terrasz közönségének legnagyobb rémületére

mertelenül futkosta körül az asztalokat.

Mindéz olyan gyorsasággal történt, hogy a pincérek csak perekek mulva tudtak beleavatkozni. Lefogták és bevitték a teljes erővel védekező mérnököt egyik szobába, értesítették a rendőrséget és orvost hívtak, hogy a dulakodás közben megsérült fiatalembert közzé be. Az orvos megállapította, hogy

Maurer Sándoron elmebaj tört ki

és azonnal intézkedett, hogy a siófoki mentők szállítsák be a legközelebbi elmegyógyintézetbe. A fiatal mérnök tragédiája osztatlan részvételt keltett Siófok társadalmi köreiben.

Két- és félhónapos gyönyörű drótszörű foxterrier kölykök

champion apától, nemzetközi champion anyától, továbbá háromhónapos kiváló pedigreji airedale-terrier kölyök díjvertes szülőktől eladók. — Budai kutyafürdő. II. Margit-körút 56. Telefon: 15-27-61.

Rémhírek

beestelen szelnekeresztésével igyekezett ismét vihart vetni Európa viharsarka, a Balkán korrupt, politikailag és erkölcsileg mosdatlan fantáziája. A budapesti királynapiak tündöklő derűjébe napsütéses harmóniájába akart belebódulni a farkasüvöltés, hogy zavart, disszonanciát keltsen, hogy ősi előkelőségünk, napnyugati kulturánk és mámoros ünneplésünk pirosbetűs eseményeibe becsémpesszék a balkáni képzelet emelyítő égeti terméket.

Örülünk kell, — amennyiben ezt a kifejezést ebben az esetben egyáltalán lehet használni, — hogy a balkáni elvetemültségnek csak a balkáni ostobaság volt nagyobb, így aztán a mérgező és orrfacsaró gázzal töltött kísérleti ballon szétpukkad, mielőtt elindulhatott volna ferde útjára. Nem csekélyebb ostobaság és trombaság történt ugyanis, mint az, hogy a szerdán reggel Bukarestben megjelent egyes oláh lapok azt írták, hogy az olasz királyt üdvözlő iskolásgyermekek tribünje leszakadt és ötvennél több kisgyerek halt meg a diszfelvonulás utvonalan. Oláh kollégánk falánk mohóságukban nekiestek ennek a halvaszületett kacskának már szerdán reggel és szinte érthetetlen bor-nírtsággal elfelejtették, hogy az olasz uralkodópár csak szerdán délben fog ideérkezni.

A világsajtó részint felháborodott, részint szatirikus hangon tért napirendre a balkáni melléfogás fölött, amely annyira célját tévesztette, hogy nyomban Európa-szerte felidéztek a bukaresti király-parádé szörnyű emlékeit: közel félezer felnyársalt néző borzalmas halált az összeroppant tribün roncsai között.

És nyugateurópai lapokban olvassuk azokat a böcs szavakat, amelyek a felsőbbrendűség megértésével magyarázzák ennek a délkeleti okvetetlenkedésnek lelki motivumait. „Érthető, a románok irigysége, — olvassuk, — végre is sajnálatraméltón tisztában vannak azazal, hogy politikai iskolázatlanságuk, erkölcsi ziláltságuk, faji megbízhatatlanságuk, végül de elsősorban szellemi és fizikai kulturáltságuk egyaránt alkalmatlanná teszi őket arra, hogy nyugati uralkodó megtisztelhesse hazájukat látogatásával.”

De nem hagyhatjuk szó nélkül a balkáni bajkeverésnek azt a minden alapvető emberi érzést feldühítő módszerét, amellyel a most elmondottakon túlmenően igyekeztek megzavarni idehaza, a mi körünkben ezeknek a páratlan és fejlehetetlen napoknak ragyogó jelenéseit.

Amikor szégyenszemre megbuktak a rémhírekkel, pillanatok alatt feltalálták a nemzetközi politikában eddig ismeretlen és még soha nem használt mérget: a rémregényt.

A tervszerűen kiagyalt aljasság mór-szeres technikájával, sópánkodó fülbesugással, farizeus szemforgatással kezdtek kolportálni — ismételjük: nem a rémhíreket, hanem a rémregényeket, amelyek fordulatai, dermesztő részletei háborzongatón emlékeztettek Poe Edgar, E. T. A. Hoffmann és Hans Heinz Ewers hajmeresztő fantázia-csapongásaira. A rossz szomszédnak ez a gyűlöletes attitűdje nem riadt vissza a lelki durvaság, a perfid és gyáván megbűvő kíméletlenség, a blaszfémiaig menő elvetemültség egyetlen eszköztől sem.

Végre, amikor a magyar népek, elsősorban pedig ennek a csodálatos Budapestnek ura, a szó élő: tehát lelki és testi értelmében vett nemesi mentalitásán, civilizált fegyelmeztségén kárhatalba tünt a gonosz rémregények valamennyi kárhözata, egyszerre csak jónak látta Krofta cseh külügyminiszter, hogy beleszónokoljon tücsköt-bogarát, önmagának ellentmondó zavaros fenyegetőéseket abba az európai harmóniába, amely a Királylátogatás napjaiban alakult ki, — és aminek során egész Európa lelkenedve leste a középeurópai békén munkálkodó olasz király és császár minden megnyilatkozását. Mert hiszen minden jónak fő előtt világos, hogy a középeurópai, közelebből a Dunamedence-beli béke ebben a pillanatban azonos — a világbékével.

Krofta, mintegy a király és császár budapesti látogatásának ellenballuszta-ként, kihangsúlyozta a kisanant szilárd és törhetetlen egységét. Nyomban utána heismerte, hogy a Szovjet-kérdésben homlokegyenest ellenkező véleményen vannak a kisanant államai. Mire a francia lapok megírták, hogy Krofta kijelentése szónoki fordulat volt csupán.

De minden galád erkölcsi merénylet és külpolitikai fenyegetőzés ellenére is elhangzott az olasz uralkodó és a magyar államfő baráti pohárköszöntője, amely az erőnek és a békének, tehát a jobb, boldogabb magyar jövőnek záloga. Ez pedig nem szónoki fordulat.

A koránkelő olasz király, képtáviró a pesti telefonközpontban és egyéb érdekességek a ragyogó királynapiakról

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Vasárnap délelőtt, félnapal azután, hogy a Marcia Reale pattogó ütemei mellett hazaindult III. Viktor Emánuel király és császár udvari vonata, a magyar főváros és az ország még mindig a négynapos királylátogatás jelejtéttelen emlékeknek hódolt.

Viktor Emánuel

Az idevaló utazás első ugynevezett meglepetését maga a király és császár szolgáltatta, akiről csak a közvetlen környezetéhez tartozók tudják, hogy a fenséges ur minden reggel szokatlanul korán kel. Budapestre jövet, az első estén, nyugovóra térés előtt meghívta a különvonat valamennyi utasát reggelire, de közölte, hogy a reggeli valóban reggel, mégpedig félhétkor kezdődik. Ekkor már magyar területen robogott a világ legszebb vonata: reggeli közben éppen a magyar tenger balatonszentgyörgyi lakói mosolyogtak be a rohanó étterem ablakán. Figyelemreméltó, hogy a király és császár egész budapesti tartózkodása alatt változatlanul a hajnali órákban kelt, — még akkor is, ha a késő éjjelutáni órákban vonult vissza várbeli lakosztályaiba.

A lakosztály számtalan kedves meglepetése között a legfrappánsabb: mind a király és császár, mind hitvese lakosztályaiba telefonkészüléket szereltek fel, amely közvetlen kapcsolatban volt a római királyi palotával. Valahányszor a felséges vendégek a kagylót a budapesti várban felemelték, minden közbeni kapcsolat nélkül, pillanatokon belül közvetlenül a kvirráli palota jelentkezett. A rendkívüli figyelemről, nagy meglepedéssel beszélt az uralkodópár és megjegyezték, hogy ugyanolyan tisztán hallották a római beszédet, mintha csak az örökvárosban lettek volna. Erre a telefonberendezésre azért is volt szükség, mert Jolana bolgár királyné örvendetes családi esemény előtt áll.

Elena királyné

A közvetlen és családias élet, amely az olasz uralkodópárt jellemzi, érdekes módon nyilvánult meg a budapesti tartózkodás alatt. Az udvari különvonaton a hivatalos szemlélyiségek mellett Budapestre érkezett a királyné unokaöccse, Roman Petrovics orosz nagyherceg a feleségével. Roman nagyherceg Elena királyné és császárnő idősebb nővérének, Milica Nikolajevna nagyhercegnőnek és Péter Nikolajevics nagyhercegnek, a volt orosz császári fővezér fivérének a fia. A 41 éves nagyherceg a római udvarban élt és Budapesten, a Dunapalotában szállt meg, ahol a vendégkönyvbe olasz nyelven Principe Roman di Russia néven jegyeztette be magát. A nagyherceg és felesége természetesen résztvett az ünnepségeken és szombatban este az uralkodópár udvari vonatán hagyta el a fővárost.

A koránkelő király meglepte a pénteki Garden-party-n a vele egy asztalnál ülő Serédi bíboros hercegprimást, akinek megígérte, hogy meglátogatja esztergomi otthonában. Szombaton reggel még a szokatlanul is szokatlanabbul korai órában elfogyasztott reggeli után, előállt a felséges vendég rendelkezésére hocsátott koci és kevéssel nyolc óra előtt már Esztergomba érkezett III. Viktor Emánuel. Az alapos történelmi tanulmány után, amelyet az ősi magyar városban folytatott az olasz uralkodó, tíz órára

MARPAX
takaréktinttartó

Minden jobb papír- és írószerszákművelben kapható. Gyártja: MAROSI PÁL, bakelit-présüzem, Budapest, V., Zoltán-utca 6. sz.

már a megállapított program szerint — valóban fejedelmi pontossággal — érkezett meg Elena királyné és császárné kíséretében a budapesti olasz követség palotájába.

A királylátogatással kapcsolatos érdekességek közé tartozik, hogy első ízben továbbították távirati uton képet Budapestről. A turini Stampa nevű olasz világlap egész különítményt küldött a magyar fővárosba Italo Zingarelli nagyírú olasz újságíró vezetésével. Hataga külön szerkesztőség tudósította a lapot a budapesti királynapokról. Külön műszereszt küldtek ki a turini szerkesztőségből, aki a képek továbbításának munkáját végezte. A Mária Terézia-téren lévő telefonközpontból a telefonigazgatóság vezetősége jelenlétében történt a képtáviratozás és pedig oly módon, hogy az erre a célra szolgáló külön gépet, amelyet az olaszok magukkal hoztak Turinból, a telefonkészülék vezetékeibe kapcsolták. Egy kép átvitele átlag tizenkét perc alatt történt. Így volt lehetséges, hogy a katonai díszszemlére a Budapesten déli tizenkét órákor leadott felvétel a tudósítással együtt délben egy órákor már látható volt a turini utcákon árusított lapokban.

A királynapiak egyik legnépszerűbb vendége Ciano gróf, az olasz külügyminiszter volt. Nem sokkal érkezése után, amikor újra megjelent a szálló előcsarnokában, az egyik üdvözlésre ezt válaszolta:

— Majdnem úgy érzem magam, mint odahaza. Annyira vendégszerető és barátságos világ vesz körül engem Budapesten, hogy ma, amikor ebben az esztendőben immár harmadszor jöttem el a magyar fővárosba, — igazán otthon érzem magam a Dunaparton.

A külügyminiszterrel a Palazzo Chigi több vezető személyisége látogatott el a magyar fővárosba. Az egyik aranyfrakkos, tollforgós kalpagu, magasrangú olasz diplomata a katonai díszszemlére, amikor a Ludovika Akadémia növendékei vonultak el tapsorkán közben az emelvény előtt, a kíséretében levő magyar urhoz fordult:

— Vajjon Gömbös Gyula ludovikás fia is köztük vannak-e?

A kérdéssel nem maradt egyedül az olasz diplomata, mert a Pestre érkezett előkelőségek közül többen érdeklődtek az elhunyt magyar miniszterelnök családja iránt, különösen azután,

Az olasz király és gróf Ciano üdvözlő távirata a határról

III. Viktor Emánuel, Olaszország királya, Etiópia-császára a magyar határállomásról a következő táviratot intézte Magyarország kormányzójához:

„Magyarország lehangyásakor a királyné-császárné és magam, leányunk Mária nevében is megújítani kívánjuk Főméltságot és főméltságot neje előtt őszinte hálánk kifejezését mindazért az előzékenységet, amellyel bennünket körülvettek látogatásunk tartama alatt, amelynek el nem muló emlékezetét meg fogjuk őrizni. Olaszországba lelkiünkben annak a rendkívül szíves fogadtatásnak emlékével térünk vissza, amely újból megerősíti a mi két országunkat összefűző érzelmeiket.

Gróf Ciano, olasz külügyminiszter az ország területének elhangyásakor az alábbi táviratot intézte Kánya Kálmán külügyminiszterhez:

«Amidőn elhagyom a magyar földet, a ha-

amikor Ciano gróf megkoszorúzta Gömbös Gyula sírját a Kerepesi-uti temetőben.

Magyar rádiokat vitt magával az uralkodópár

A kormányzó kabinetirodájának mindenre kiterjedő szeretetteljes figyelme és gondossága rendkívül megalapozta az uralkodópárt, mint a kíséretet, amelynek tagjai minduntalan hallhatták az uralkodópár elragadtatót és elismerő kijelentéseit. A magyarok, ismerve az uralkodópár nagy rádiószereletét, az uralkodó és felséges hitvese lakosztályaiban elhelyeztek egy-egy hatalmas rádió-zeneszereletet, amelyek hirdásai és muzsikái örömmel töltötték ki az uralkodópár szabad percit.

III. Viktor Emánuel király és császár legmagasabb tetszését annyira megnyerte a lakosztályaiban felszerelt magyar rádió, hogy elutazása előtt utasítást adott környezetének, hogy azonnal szerezzenek be számára hasonló készüléket. A kabinetiroda nyomban értesítette a rádiót szállító Orion-gyárat, hogy kerítsenek elő ugyanilyen gépet: de ne postán küldjék a felségek után, hanem közvetlenül az udvari vonatához.

Szombaton délután valósággal hajtóvadászat indult meg a — második Orion-gép után. Az uralkodópár ugyanis úgy intézkedett, hogy a királyné és császárné részére ugyancsak szerezzenek be egy ilyen világvevőt. Szombat délután azonban a gyárban Wikend van, így aztán maga Olivieri herceg — Elena királyné és császárné személyi titkára sietett a Dunapalotából a „Koncert” Váci-utcai rádióüzletébe, ahol végre megtalálta a várbeli-típus hasonmását.

Eközben azonban eltelt az idő: alig husz perc volt hátra a vonat indulásáig. Végig a magyar fővárosban felsorakoztak már a kordonok s csak a rendkívül előzékeny magyar hatóságok közbelépésével sikerült elérni, hogy a sofőr mellé ültetett külön megbízott engedélyével végigszárguldhasson a kordonnal szegélyezett utcákon a második, a királyné és császárné számára rendelt rádiót szállító autót. A perronon már várta a rádiót szállító «Koncert» igazgatóját Bán Imrét Livieri herceg, aki a hátralévő néhány izgalmas percben hirtelen kitanulta a gép kezelésének gyakorlati szabályait. Még egy perc; és az induló vonatról a herceg elismerését fejezte ki a rendkívül előzékeny és gyors kiszolgálásért, amely a magyar gyárirap és kereskedelem mozgékonyágának tanubizonyosága.

rádi nemzet fővárosában eltöltött napok rendkívül mély emléket viszem magammal.

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy őszinte és szívből jövő hálának adjak kifejezést, egyben arra kérem, hogy ezeket az érzelmeimet Darányi Öngyméltóságának is tolmácsolni sziveskedjék.»

— Káprázatos bál György király tiszteletére. A Souterlandi hercegi pár londoni palotájában: a Hampden-House-ban György király tiszteletére bált rendezett, amelyre az összes Londonban időző koronás főkh meghívást kaptak. Jelen voltak az angol királyi páron kívül: Mary özvegy anyakirályné, Farouk. Egyiptom királya, a kenti és a gloucesteri hercegi pár, a norvég trónörökös, Mihály, román trónörökös, Csicsibu japán főherceg és felesége, és a svéd trónörökös-pár. Ezenkívül nem kevesebb, mint 40 főherceg és uralkodó családokhoz tartozó herceg volt jelen a páratlanul fényes báln.

18 havi garancia
50 000 KM-IG
AZ UJ

HANSA
HÁTSÓ LENGŐ TENGELYERE

BÁRDI

V., KRESZ GÉZA-U. 15. T. 11-96-43
Vált Ügynök-u., Nyug. p-u. mellett

A Nemzetközi Egyetemi Federáció szeptemberben Budapesten tartja értekezletét

Bécs, május 23.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Az Osztrák Diákszövetség vasárnap délelőtti ünnepi ülésén a Magyar Nemzeti Diákszövetség Bécsben tartózkodó küldöttsége nevében dr. Gáll Endre üdvözölte az osztrák egyetemi ifjúságot.

— A Magyar Nemzeti Diákszövetség bécsi látogatása — mondotta — szerves folytatása annak a szoros együttműködésnek, amely a két ország ifjúsága között az idők folyamán kifejlődött.

Ez az együttműködés nemcsak diáksozialis kulturális teret terjed ki, hanem a két ország ifjúságának a nemzetközi diákegyesületben való részvételére is.

— A Nemzetközi Egyetemi Federáció az idén augusztus 30-tól szeptember 5-ig Budapesten tartja értekezletét, amelyre az értekezlet rendező magyar csoport a világ valamennyi világ-szervezetét meghívja.

Beszéde végén örömmel állapította meg, hogy a januárban Budapesten elkezdett és most Bécsben folytatott ifjúsági tárgyalásokon kitűnt, hogy a két ország ifjúságának a legfontosabb kérdésekről alkotott nézetei azonosak.

Elfogták a halasi ékszerüzletet kifosztó betörőbandát

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Néhány nappal ezelőtt — mint emlékeztetés — ismeretlen tettesek kifosztották Halason egy ékszerészt. A rendőrség megállapítása szerint a kár megközelítette a tízezer pengőt. Országos nyomozás indult a tettesek kézrekerítésére,

a rendőrség valamennyi vidéki kapitánysággal rádiógrammal közölte az ellopott értéktárgyak leírását, de mindezek ellenére a betörőket nem sikerült elfogni.

Szombaton délelőtt azonban váratlanul érdekes fordulat állott be az ügyben. A Teleki téren szolgálatot teljesítő detektívnek feltűnt két rosszul öltözött és a bűnügyi nyilvántartóból jólismert fátalembert, akik nagy titokban

különböző ékszerekről szóló zálogcédlúkat kínáltak eladásra.

Mindkettőjüket igazolásra szólították fel a detektívek és így rövidesen kiderült, hogy Gróf János többszörösen büntetett előéletű 22 éves napzámos és Darvas Pál ugyancsak rovtomultu 27 éves péksegéd került rendőrkézre. Gróf és Darvas a rendőrségen azzal védekeztek, hogy a halasi betörésből származó ékszereket egy Belezna nevű barátjuktól kapták, illetve vették, de arról, hogy Belezna hol tartózkodik, nem tudtak felvilágosítást adni.

Grófot és Darvas-t a főkapitányságról a toloncházba vitték

és a tőlük — szerzett személyleírás alapján sikerült Bakos Ferenc 23 éves többszörösen büntetett előéletű zsebtolvajt és betörőt az állítólagos «Belezna» is elfogni, aki

beismerte a halasi betörést

és kihallgatása során elmondotta, hogy a lopott ékszerek egy részét Ullón lakó testvérénél rejtette el. Bakost letartóztatták és vasárnap a főkapitányság megindította az eljárást annak megállapítására, hogy Bakos Ferenc testvérétől kapták mi volt a szerepe a halasi ékszerüzlet kifosztásában.

Knob Sándor nyilatkozik a kormánypárti kizárási indítványról

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A magyar parlament történetében példa nélkül áll az az eset, amely mint ismeretes, csütörtökön este az iparügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával játszódott le. Knob Sándor a költségvetés előadója az előadói székéből ismertette a tárca költségvetését és ennek folyamán számszerű adatokkal igyekezett megcáfolni azt a demagógiát, amit saját pártjának egyes tagjai is a gyáripar és általában a nagytőke ellen folytatnak. Ekkor történt az a valóban egyedülálló eset, hogy az előadónak saját pártjában támadt ellenzéke, egy kis szervezett csoport, melynek vezérszónokai gróf Károlyi Viktor, Károlyi Imre grófnak, az Angol-Magyar Bank éveken át volt elnökének fia, továbbá Bárczay Ferenc és Kölcsey Ferenc voltak, akik állandó közbeszólásokkal zavarták az előadót és meg akarták akadályozni, hogy

a számok erejével szálljon szembe azokkal a lelkiismeretlen jelszavakkal

és légből kapott adatokkal, amelyekkel felelősség nélkül izgatnak egyesek az országban. Ennek a kis csoportnak sehogyan sem tetszett az előadó tárgyilagos előadása s minden törekvésük odairányult, hogy Knobot, saját miniszterük bizalmi emberét elkedvetlenítsék és folytonos zavargásokkal arra kényszerítsék, hogy előadói beszédét abbahagyja.

Knob Sándor azonban a közbeszólások ellenére elmondta mondanivalóját, ellenben

levonta a kínos incidens konzekvenciáit és előadói tisztességéről haladéktalanul lemondott.

Akik azonban abban a hiszemben voltak, hogy ezzel ez a szomorú eset befejezést is nyert, alaposan tévedtek. Az a kis csoport ugyanis, amelynek csütörtök este nem tetszett

Knob Sándor komoly és tartalmas beszéde, tovább folytatta akcióját és arra az elhatározásra jutott, hogy

kizárási indítványt nyújtanak be Knob Sándor ellen az Egységes Pártban.

Az indítványt meg is fogalmazták és hír szerint most folyik az aláírások gyűjtése, hogy indítványukat be is nyújthassák. Knob Sándor erről a készülő mozgalomról csak a lapokból szerzett tudomást, mert

szombat reggel óta Dorogon, választókerületében tartózkodik.

A Reggeli Ujság munkatársának sikerült beszélni a Dorogon tartózkodó képviselővel, aki a következőkben nyilatkozott:

— A tervezett együttműködést, amely csütörtöki előadói beszédem alkalmából jelentkezett, láttam. De hogy szombat óta milyen fejleménye van a dolognak, hogy azóta mi történt, nem tudom, mert szombat reggel óta a kerületemben vagyok. Mindenről csak a lapokból értesültem.

Hétfőn hazamegyek, beszélek Bornemliza miniszterrel, Ivády Bélával, beszélek természetesen Chorin Ferencel is

és azután majd meglátom, hogy mit teszek. Még annyit mondhatok, hogy én csütörtökön este

előadói beszédem folyamán tulajdonképpen se figyeltem, hogy egyes urak mit kiabáltak összevissza, mert koncentrálni kellett figyelmemet arra,

hogy beszédemet, amely tele volt megcáfolhatatlan számadatokkal, precízen elmondhassam. Ez sikerült is, és beszédem elmondásában semmiféle integritással, se lármával nem hagytam magam megzavartatni.

A 80 éves Szinnyei József:

Az öregek néha visszaélnék a fiatalok jóhiszeműségével

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Hófehér hajával, friss, piros arcával senki nem hinné Szinnyei Józsefről, az Akadémia tudós főkönyvtárosáról, az európai hírvégyetemi professzorról, hogy nyolcvan esztendő nyomja vállát. Pedig közel egész évszázad színes, élményekkel dus emlékei állnak Szinnyei elmult születésnapjai mögött. Most a nyolcvanadik fordulón rövid időre kilépett az Akadémia foliánsainak hűvös és nyugodt világából, hogy elmondja a bölcs mindent megértő emberi tapasztalatait: mindazt, amit több mint félszázad közéleti és tudományos működése során szerzett.

A magyar nyelv formájának, ízének és üdőségének kitartó, gondos őre évtizedek óta Szinnyei József, aki lankadatlan erővel harcol ma is, hogy művelje, szépítse és megtisztítsa anyanyelvünket az idegen hatástól és — a parlagiasodástól. Természetes, hogy a jubileumi beszélgetés éppen ezzel kezdődik, látszik a professzor uron, hogy kedvenc témájáról van szó, olyasmiről, ami hozzánőtt a szívéhez és amit elsősorban ő tud tisztán, tárgyilagosan megítélni.

A RANGREJTETT NAP

— Sok olyan idegen kifejezés található — mondja Szinnyei József —, amely szükségtelen és számtalan jó magyar kifejezéssel pótolható. Tulzásba azonban ezt sem szabad vinni, a speciális műszavak mindenáron való üldözése nem megokolt. Az idegen szónak néha más a hangulati velejárója. Vajjon a paradoxon, a komikus, vagy az inkognito szavakra ki tud hasonlítani, tökéletes magyar kifejezést találni? Legutóbb olvastam az egyik fiatal magyar költő versében, hogy: „A nap rangrejtve bujkált a felhők között...” Bizony — furcsa...

— Kétségtelen, — folytatja Szinnyei József — hogy terjednek bizonyos kellemetlen németességek a városi beszédnyelvben az újságok, a regényfordítások és a szinpad irodalom nyelvén is. Az újságokban a gyors munka sokszor érthetővé teszi ezeket a mulasztásokat. Szerencse azonban, hogy ezek a tünetek, amelyek idővel elmulnak és a nyelvi izléstelenségek helyett újra friss, tiszta lesz az irodalom és a beszéd nyelve.

— Bizony, — mondja ezután elmerengve, — sok szép emlékem van: ennek az országnak legérdekesebb, legmozgalmasabb időszakát élttem át. Most írogatok holmi régi történetkéket, kötetnyi emléket, amelyet úgy szereztem, hogy egész életemben sokat forogtam irók, tudósok között az egyetemen, majd később az Akadémián. Arany János, Görgey Artúr, Gyulai Pál, Beöthy Zoltán és még egész sor név ragyog fel hirtelen az emlékeimből. Eszembe jut például találkozásom Arany Jánossal 1878-ban, amikor bejelentette, hogy az Akadémián személyesen olvassa fel Tetemrehívás című balladáját, Mi,

egyetemisták ezüstkoszorút vittünk az Akadémia ülésebe, az agg költő azonban nem jelent meg, más olvasta fel a versét. Később azután Greguss Ágost bevitt minket a szomszédos lakásba, ahol Arany János várt ránk. Beteges, kesernyés volt már az öreg Arany, de azért megköszönte az ezüstkoszorút, néhány percig elbeszélgetett, majd búcsuzott tőlünk. Hatvan éve ennek. Ma is úgy emlékszem rá, mintha tegnap lett volna...

VALAHA A SZÉLSŐ BAL, MA A SZÉLSŐ JOBB...

— A tudománynak élek és éltem egész életemben, de érdeklődtem mindig a közügyek iránt is. Mindenki azt kérdezi: milyen volt a régi világ, mit szólnak mi, öregek a mai időkhez. Hát bizony, a világ teremtése óta a régi világ mindig jobb volt, mint a meglévő. 1914 óta azonban tagadhatatlanul nagy nyugtalanság érezhető az egész világon. Ezek a viharos évek megviselték az embereket. Senkisé tudja, mit hoz a holnap. Nyugtalan az ifjúság is, noha a mai egyetemi hallgatókat már nem ismerem közelebbről, hiszen régóta nem tartok előadásokat. Tudom azonban, hogy amint a régi időkben a szélsőbal, úgy most a szélsőjobb használta fel tüntetésekre az ifjúság egy részét. Hangsúlyozom: csak kis töredékről lehet szó, mert a többiek ma is tanulnak, most is kerülnek ki komoly emberek az egyetem padjaiból. Az öregek néha visszaélnék a fiatalok jóhiszeműségével, de szerencsére ezek a látszólagos viharok elsimulnak, rendbejön minden. Gyígye el, tapasztalatból, sok évtized tanulságaiból mondom ezt...

— A mai fiatal írók? és az új irodalmi nyelv? — ismétli a kérdést mosolyogva a nyolcvanéves Szinnyei József. — Erre csak azt mondhatom: aki tud írni, az ma is — jól ír, aki pedig nem... — a mondatot nem fejezi be, de kifejező gesztusaiból megértjük: mire gondol.

(b. z.)

Évadzáró új műsor

Terézköruti Szinpadon

Telefon: 1-265 54

Kezdeté 9 órakor

A PÉNZ körül

Teljes széleséjű jegyében zajlott le az elmúlt tőzsdei hét. Valóságos kánikulát esend jellemezte a tőzsdei helyzetet és az árfolyamkilengések is ennek megfelelően nagyon szűk teret mozdítottak. Bár így határozott irányzatról nem beszélhetünk, mégis inkább lanyhaságra hajlott a tőzsde tendenciája. Különösen megfigyelhető volt ez szombaton, amikor a kontremin is akcióba lépett és a vezetőpapíroknak, így különösen Kőszénben nagyobb eladásokat eszközölt. Jelenleg nem annyira a külföldi tőzsdejelentések, mint inkább az itthoni tőzsdét kedvetlenül, hogy a közvéleményben egyre erősödnek a tökéletes áramlatok, amelyek előbb-utóbb megbéníthatják a vállalkozási kedvet és nem maradhatnak hatás nélkül a vállalatok osztalékaira nézve sem. Érdeklődés a tőzsdén csak egyes értékek iránt volt. Így komoly kezek vásárolják a Nasicit, a Műtrágyát és a Fegyvert, annak ellenére, hogy egyik vállalat sem fizet osztalékot. Állandóan keresik a Gumikészvényeket, amelyekben azért nem fejlődhet ki nagyobb üzlet, mert alig van uszó darab a tőzsdén. Magyarországon fegyverkezési egyenjogultságának elismerése ugyancsak élénken foglalkoztatja a tőzsde fantáziáját és a spekuláció ebben látja a közeljövő egyetlen, komoly hozszoztómotívumát.

A Magyar Rokkantségjegy és Nyugdíjjeget, amelyet negyven évvel ezelőtt egy derék kocsigyártó-mester alapított és virágoztatott fel, attól a nemes gondolatától vezérelve, hogy szegény munkásembereknek öreg napjakra szerény havi járadékot biztosítson, a jelek szerint, a közeljövőben befejezi pályafutását. A Rokkantségjegy Egyesület ugyanis, amely valamikor több, mint százezer taggal díszkedett s amelynek ma már mindössze 6900 tagja van, a taglétszám állandó csökkenése folytán egyre nehezebben tudott eleget tenni vállalt kötelezettségeinek. Évről-évre csökkentette a jogosultak havi járadékát, úgy hogy egyes tagoknak már csak havi 92 fillér segélyt állapított meg. Az igényjogosultak nem akarnak belenyugodni ebbe a radikális csökkentésbe s mintegy kétezer magasabb járuléki megállapítása végett, pert indítottak. E perek jórészt a tagok már a Táblán is megnyerték, mire a Rokkantság Egyesület merész lépésre határozta el magát, hogy a további pereskedések végettessen. Az egyesület a napokban körlevelet intézett valamennyi tagjához, amelyben közli, hogy miután az Itéltábla Külléy-Robrer tanácsa a tagoknak az eddiginél magasabb segélyt állapított meg, az Egyesület úgy látja, hogy ezek az ítéletek az egyesület összeomlását vonják maga után, amiért a további felelősséget nem vállalja és ezért a június hónapban megtartandó közgyűlésnek az el fogja javasolni, hogy mondja ki az egyesület feloszlását. Ebben a körlevélben az egyesület egyben végkielégítési ajánlatot is tesz a tagoknak és figyelmezteti őket, hogy az egyesület vagyona kizárólag ingatlanokban van, azokat előbb értékesíteni kell és így évek fognak eltelni, amíg a vagyonefelosztás valóban végrehajtható lesz. A körlevél, de főleg a felajánlott végkielégítési összeg, — amelyek közt 40 pengős tétel is szerepel, — de van olyan tag is, aki 1927-ben egy összegben 3000 pengőt utánafizetett, hogy magasabb járadékhoz jusson és akinek most a körlevél 20 évi tagság után csak 2000 pengő végkielégítést kínál, nagy meglepetést keltett a tagok sorában, akik természetesen megkísérik a felügyeleti hatóságok bevonásával az egyesületi méltányosabb belátásra bírni.

A kölni Felten és Guillaume Rt. közgyűlési jelentése különösen kiemeli a magyarországi telep eredményes működését, mint amely valamennyi konszervatív vállalat közül a legsikeresebben prosperált és a legmagasabb osztalékot, — 8 százalékos, — fizette. Az anyaintézet négy és félmillió márka nyereségből 6 százalékos osztalékot juttat részvényeseinek.

Berben megkezdődtek a tárgyalások, hogy az április 1-én lejárt magyar-svájc gazdasági szerződés következtében mindkét állam exportőrei által szállított, illetve utnak irányított árukat a vámhatóságok kölcsönösen kiadják. Mindkét ország importőrjei ugyanis ma abban a helyzetben vannak, hogy a szerződés prolongálása reményében hehozzalí engedélyeket szereztek és az árut megrendelték, de nem vehetik át. A szerződés megújítására vonatkozó tárgyalások azonban csak június hónapban kezdődnek.

Az elmúlt évben a Vöslauer Kamgarnspinnerei engedélyt kapott arra, hogy ausztriai telepén leszerelt gépeket Magyarországra szállítsa és itt új gyárüzemet létesítsen. A vállalat Soproni Fésűfonó Rt. néven kezdte meg működését és most az iparügyi miniszteriumtól tíz évre szóló állami kedvezményeket kapott. Ezeket a lényeges adókedvezményeket belöldi iparvállalatok működésének elősegítésére szavazta meg a parlament, most pedig egy hónapon belül már másodjára kapja meg a kedvezményt leszerelt és Magyarországra áttelepített külföldi gyárüzem. A Pestszentlőrincen német tőkével és gépekkel meginduló szalagkörtölő-gyár ugyanis szintén részül ezekben a jelentős kedvezményekben.

OLCSÓN ÉS JOL CIÁNOZ HELLER PÁL ÉS TSA Lónyal-u. 16. T.:1-864-72

Table with bus routes and schedules. Title: AUTÓBUSZUTAZÓK FIGYELMÉBE! Subtitle: Autobuszenetrend. It lists routes between Jászberény-Nagykátá, Jászberény-Jászapát, and Táplósztrmárton-Tbicsko-Nagykátá with departure times.

A hercegprimás vasárnap megnyitotta az eucharisztikus szent-évet

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A jövő évi eucharisztikus világkongresszus és az utána következő Szent István-jubileum alkalmából a magyar püspöki kar eucharisztikus szentévet rendelt el, amelynek ünnepélyes megnyitása Magyarország összes püspöki székhelyein, az összes plébániatemplomokban vasárnap zajlott le. A budapesti ünnepélyt Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás vezette. Délután négy órakor a Bazilikában ünnepi vespérást végeztek.

Már jóval négy óra előtt szorongásig megtelt a Szent István-bazilika. Az oltár előtt jobboldalt felállított pad első sorában Augustza, Gabriella, Anna, Erzsébet és Magdolna királyi hercegnők, továbbá József és József Ferenc királyi hercegek, a második padsorban Hóman Bálint a kormányképviselőtében, Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház elnöke, Schimaneck Emil műegyetemi rektor, Wargha Imre, a legfőbb állami számszék elnöke és a kegyuri pado: Szendy Károly polgármester foglaltak helyet.

A főhajó első sorában Eszterházy Móric gróf, Ivády Béla, Strauss István, Grecksák Richárd és Illés József országgyűlési képviselők, Mikszáth Kálmán felsőházi tag, Imrédy Béla, a Nemzeti Bank elnöke, Eszterházy László herceg, Zichy Ernő gróf, Fray István báró, Turchányi Egon, Kárpáthy Kamillo, gróf Zichy Rafaelné, Csekonics Iván gróf és a társadalom számos kiválósága foglalt helyet. Pontosan négy órakor érkezett Angelo Rotta pápai nuncius, Umberto Kaldewey kíséretében, majd közvetlen utána

Serédi hercegprimás jön, akit a templom bejáratában az összes budapesti plébánosok, továbbá Mészáros János érseki helytartó és Mihalovics Zsigmond kanonok fogadott.

A primás bevonulása után Mészáros János érseki helytartó felolvasta a magyar püspöki kar pásztorlevelét, amelyben a jövő évi eucharisztikus világkongresszust megelőző szentévet meghirdetik. A pásztorlevél

a kongresszus kezdetét 1938 május 26-ára, áldozócsütörtökre tűzte ki.

„A parancsuralmi rendszerrel Trianonnál is nagyobb gyász érne bennünket”

Eckhardt Tibor nagy beszéde a külföldi rendszerek profétái ellen

Békéscsaba, május 23.

(A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése.)

Eckhardt Tibor, a Független Kisgazdapárt vezére vasárnap a párt békéscsabai szervezetének nagygyűlésén mondott beszédét. Elsősorban a becsületes titkos választójog törvénybeiktatását sürgette. A falu lakosságának is meg kell adni a titkosítást, mert a világon egyetlen nemzetnek sincs külön parasztsága, mint a magyarnak. A mai gazdasági helyzetben csak a népi parlament tud segíteni és változtatni. A magyar népek azok adják a legkártyább tanácsot, akik külföldi rendszerek profétáiként jelennek meg Magyarországon és a túrelmélet veszített magyar népet az erőszak politikája mellett akarják megszervezni. Ha a népi túrelméletére spekulálók a külföldről ideplántált parancsuralmi rendszerbe szeretnék belevinni a magyar népet, akkor még Trianonnál is nagyobb gyász érne bennünket.

Eckhardt

Megjelent a Tözsdei Kurír

legújabb száma és főbb tartalma: Mit mond a Kereskedelmi Törvény 199. §-a, melynek alapján vállalati közgyűléseket semmisítenek meg * Beszámoló a tözsdeiről husvétől pünkösdig * Balkányi Kálmán dr. cikke a kereskedelem panaszairól * Mérlegkritikák * Információk * Kérjen mutatószámot! * Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Ferenc József-tér 5-6. sz.

A nagy ünnepség május 29-én vasárnap zárul és hétfőn, 30-án kezdődik meg a Szent István jubileumi év. Az érseki helytartó után Koudela Géza lépett a szószékre és onnan vezényelte az ezúttal először szereplő egyesített budapesti intézeti énekkarokat, amelyekben egy egyházi, mint világi szereplők vettek együttesen részt. Az ünnepi vespérnyét a bíboros hercegprimás kezdte meg és az 6 intonálása után adták elő a karok a szoltárokat. A vespérés végeztével szentséges áldás következett, amelynek kezdetén

a bíboros hercegprimás imádkozott az eucharisztikus kongresszus sikeréért.

Az istentisztelet végeztével a primással az élén az egész közönség átvonult a Vigadóba, ahol hat órakor megkezdődött az eucharisztikus diszgyűlés.

A kezdet idejére szorongásig megtelt egy nagy, mint a kisterem, valamint a karzatok. Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás mondtotta el megnyitó beszédét, amelyben rámutatott arra, hogy XI. Pius pápa azzal a határozattal, amellyel az 1938. évben esedékes 34. eucharisztikus világkongresszust a magyar nemzetnek, Magyarország székesfővárosának ítélte oda,

felemlt bennünket, mert csonka hazánkat az egész világ érdeklődésének középpontjába állította.

Első szent királyunk és apostolunk megdicsőülésének 900. évfordulóján, 1938-ban az eucharisztikus világkongresszus útján olyan megtiszteltetésben részesül csonka hazánk, amellyel a régi Nagy-Magyarország sem dicsekedhetett. Végül felhívta a magyar katolikusokat, hogy tiszta szívvel készüljön fel a világkongresszus nagy napjaira.

Hóman Bálint kultuszminiszter beszédében rámutatott arra, hogy minden magyarnak, különösen nagy megtiszteltetés, hogy a pápa őszintesége bizalma az eucharisztikus kongresszus színhelyéül Magyarországot fővárosát jelölte ki.

Szendy Károly polgármester Budapest székesfővárosa nevében szólalt fel, végül Zsembery István alelnök felolvasta D'Yanville gróf üdvözlő sürgönyét. Serédi hercegprimás mondtott még köszönetet Horthy Miklósnak, a kormányzó feleségének az eucharisztikus év és kongresszus legfőbb védnökének.

Az erőszak politikája kezd Magyarországon mutatkozni. Ami a fizikai életben az erőszak, ugyanolyan jellemzően eszköz a szellemi életben a rágalom. Nekünk az erőszak politikája nem kell, mert ez a nemzet a maga hivatásának betöltésére csak akkor hivatott, ha a nagyobb szabadság földjét honosítjuk meg ebben az országban. Az erőszak politikájából nem kérünk, mert az megint erőszakot szül és a magyar nép nem egymást legázolni, hanem szabad, boldog magyar életet akar élni.

— Megjelent a dohányzás «villágtörténete». «A Nagy Szünet» címmel Remethey Fülepp Dezso megírta a dohányzás történetét. A nemzetközi viszonylatban is páratlan magyar könyvünikum elmondja, hogy az emberiség «nagy szünetébe» — a dohányzás — hogyan keletkezett és hogyan terjedt el világszerte. Az érdekes műnek komoly sikere van.

Nem lesz már melege, ha

A spanyol nemzetiek a köztársaság hajóit és személyvonatjait bombázzák

Salamanca, május 23.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Hivatalos jelentés szerint a nemzetiek a biscayai harctéren folytatták előrenyomulásaikat, elfoglalva az Urri Bargondia hegyet, amely uralkodik Urrutichu község felett. Az ellenség sok halottat és nagy mennyiségű hadianyagot hagyott a harctéren.

A legújabb jelentések szerint a nemzeti repülők bombái súlyosan megrongálták a Jaime I. köztársasági hadihajót. A valenciai rádió jelentése szerint a legénység kénytelen volt elhagyni a megsérült hajót.

Bilbao, május 22.

A felkelők egyik repülőgépe bombákat dobott a Bilbaóból 13 órakor elindult személyvonatra. A mozdonyvezető továbbhaladt a vonattal a legközelebbi állomásra. Itt a repülő bombákat dobott az épületre. Nyolcan, köztük egy asszony, megsebesültek. Minden kocsin golyótalálat nyomai láthatók.

Kitiltották az ellenzék bizalmi embereit a szolnoki városi választásokról

Szolnok, május 23.

(A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése.)

A belügyminiszter vasárnap írta ki Szolnok városában az új képviselőtestület, illetve törvényhatósági bizottság tagjainak megválasztásáról. A Független Kisgazdapárt és az Egyesült Kereszténypárt közös erővel indult a harcba és minden reményük megvolt arra, hogy komoly győzelmet aratnak.

A két ellenzéki párt Tauffer Gábor és Müller Antal országgyűlési képviselőket küldte le Szolnokra a választás ellenőrzésére.

Kiss Ernő felsőházi tag, választási elnök azonban kijelentette, hogy

ellenzéki bizalmi férfiakat nem ismer, ilyeneket a szavazó körzetek helyiségeiben nem tűr meg és ő a szavazó polgárok közül nevezi ki a bizalmiakat.

Természetes, hogy így csak kormánypárti választási funkcionáriusok voltak.

Ezért az ellenzék vezetői a szavazástól való tartózkodásra utasították pártbárukat és csak a választás utolsó szakaszában demonstráció céljából jelentek meg a szavazóhelyiségben. Ennek az eljárásnak az lett az eredménye, hogy az 54 képviselőtestületi tagságból 52 a Nemzeti Egység pártjé lett.

„Köz hazugság vétsége” — az új sajtótörvényben

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A különböző fórumok, élén az igazságügy-minisztériummal, közel másfél év óta foglalkoznak a sajtóreform kérdésével. Értesülésünk szerint a törvényjavaslat már el is készült és már semmi akadály annak, hogy

Lázár Andor igazságügyminiszter az ősszel a Ház elé terjessze a kész reformszöveget.

Beavatott helyről úgy értesülünk, hogy az új sajtótörvény számos szükségszerű jogi megoldáson kívül, olyan szakaszokat is tartalmaz, amelyek

szociális szempontból érdeklik elsősorban az újságíró-társadalmat és a kiadókat.

Legérdekesebb az az új fogalom, amire egyelőre még nem sikerült megtalálni a végérvényes kifejezést, s ezért egyelőre «köz hazugság

vétsége» címen szerepel az új jogalkotásban. A «köz hazugság vétsége», mint új jogi konstrukció, tulajdonképpen egy olyan büntetőjogi fogalmat jelez, amelynek belső tartalma még nem éri el a rágalomzás fogalmát, de alkalmas arra, hogy valótlán tényállítással nem egy, hanem több személynek, esetleg a köznek valamilyen kárt okozzon.

Szakemberek ezt az új fogalmat több érdekes példával támasztják alá, így többek között szintük ha valaki egy vállalatról, vagy egy szakmáról — a hitelrontás és a rágalomzás vétségét megkerülve —

olyan híreket terjeszt, amelyek alkalmasak a tözsdei beszérek, az már kimeríti a «köz hazugság vétségének» fogalmát.

Ilyen és ehhez hasonló érdekes jogesetek alapján igyekeznek egyes szakértők megkonstruálni ezt az új jogi fogalmat.

Cáfolják a beharangozott pártközi béke-vacsorát

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Az elmúlt héten az olasz királyi pár budapesti látogatása alatt a politikai életben is csönd volt. A régebben szinte állandósult kombinálások szüneteltek, azért egy-két politikai pletyka most is szóba került a képviselőház folyosóján. Ezek között talán a legérdekesebb volt az a hír, hogy

a kormánypárt, a Független Kisgazdapárt és az Egyesült Kereszténypárt az alkotmányjogi javaslatokkal kapcsolatosan közös alapra helyezkedik

s ennek a békének dokumentálására ezen a héten közös politikai vacsorát rendeznek.

Egyesek már azt is tudnivaló, hogy a kormánypárt és a Kisgazdapárt között az egységfront megalakítására vonatkozóan már végleges elhatározások történtek, a demonstrációs politikai vacsora terminusában is megállapodtak s már csak a keresztény párttal való megállapodás volt hátra. A keresztény párt vezetőivel is folytak a tárgyalások állítólag és e hét elejére itt is végleges megegyezést reméltek.

Rövidesen kiderül azonban, hogy ennek a hírnek semmi komoly alapja nincs.

A Reggeli Ujság munkatársának Tildy Zoltán a Független Kisgazdapárt alelnöke a következőket mondta:

— Semmit sem tudok ezekről, ilyen terv a pártban eddig még fel sem merült. Eszterházy Móric gróf, az egyesült keresztény

párt egyik vezető politikusa ezt mondta: — Semmiféle ilyen tervről nincs tudomásom.

A kormánypárti Mezei Lajos kérdésünkre mosolyogva válaszolta:

— Ugyan, csak kombináció az egész...

Kóstolja meg azután beszéljen

róla rokonainak, barátainak és ismerőseinek:

ez a „Residenz” mottója!

EZERT adja mindenből a legjobbat! EZERT tartja a legjobb szakácsot! EZERT légit ki minden egyéni kívánságot! EZERT van mindig tele! EZERT van állandóan visszatérő közönsége! EZERT megy a hire szájról-szájra! Kívánatra diétikus ellátás szigorúan orvosi előírás szerint. Meleg tengeri fürdők a szobák mellett. Reggelizés, napkurázás, bridselés a tengerparti pálmakertben. A tulajdonossal személyesen tárgyal: Erényi (Diana patka), Károly-körut 5. Telefon: 13-16-19. Vidékieknek levélileg. Kérjen képes prospektust!

FRIGOTEX AZ ÖLTÖNYE, mert a FRIGOTEX szellős, könnyű. Mert ék után 75.- BLUM ÉS TESTVÉRE angol ur.szabók Váci-utca 31-33. (Piarista-épület)

a Reggeli Ujság Színháza

Ezuttal én is

Mennyivel tartoznak a pesti színházak a jegyirodáknak?

Az igazgatóval szavazok s bár nem irtam darabot, helyeselni tudok Németh Antalnak (nem Imrénének): a *Jorio leányát*, *D'Annunzio* pásztor-tragédiáját érdemes volt előadni a Nemzeti Színházban. Nem hibátlan munka, amely előtt le kell borulni és bizonyos, hogy van az olasz drámairodalomnak reprezentatívabb műve, amely termékenyebb és hosszabb színház életre számíthatott volna a magyar színház talajában, mint a „Tűz” költőjének ez a negyvenkétfokos lázban lohogó operaszövege, *«az ősi vér ez éneke»*, amely az Abruzzok földjének misztikus világát deklamálja el, izzó hevülettel.

Tökés

Ebben a fülledt légkörben, amely csupa babona és szent örület, a szép szavak lavinájából, metaforák zuhatagából, zengő mondatok áriáiból születik meg a szerelmében legő „boszorkány” és az önkivületben rajongó pásztorfiu drámája, amelyben — különösen az első és utolsó felvonásban — sok nagyon szép és erősen drámai jelenet diadalmasodik a költő szeretlen böbeszedésén. Tökés Anna gyönyörű beszéde és bársonyosan dallamos hangja életet tud önteni Mila di Codra tulajadó szövegébe, s ahol szerepe módot ad rá: rejtelmes, félelmetes és vonzó tud lenni egyszerre. Berkly Lili nemes művészete a boldogtalan anya szerepét formálja mélyesen emberivé. A fiatal Ungváry László a pásztor nehéz szerepében a színház nagyon hasznos tagjának mutatkozik, aki az új amorozó eljöveteletét igéri. Oláh Gábor a színekben gazdag fordításért, Nagy Adorjánt a rendezésért, Horváth Jánost az érdekes diszletekért illeti elismerés.

Fájdalmas dátum

az «1918 november 3.» és fájdalmas téma, amely a *Művész Színház* újdonságának szerzőjét, F. Th. Csokor urat inspirálta. A feladat, amelyre vállalkozott, nem könnyű. A széthulló monarchia tragédiájának képét levetíteni egy karintiai tisztii üdülő szűkre méretezett diszletébe, milliók és világok sorsát néhány ember életén át érzékelteni: nagyon nehéz, sőt megoldhatatlan, a publicisztikába való eltelvényedés nélkül. Az indulásnál sok jót ígér. A tisztiszolga, aki nem vágyódik haza, hiszen az asszonya már ugyanis mással él; a szakaszvezető, aki nem vár már levelet, és azt sem tudja, mi történt az övével; a kapitány, akit egy magányos fiatal asszony házában szállásoltak el, akinek a feje már egy esztendeje háboruban van, de mégsem történik semmi, mert egy kis gyerek sír a hőleszben... Ezek szép és emberi háborus — novellák.

Dénes György

De most... Az ezredes, az üdülő lábadozó parancsnoka elkezdi szavalni az összetartásról és a monarchiáról. Aztán jön egy matróz, aki az „új világ” eljöveteleéről mond kinos közhelyeket. Aztán kitör a különböző nemzetiségű tiszték közötti publicisztikai bözö nemzetiségű tiszték közötti publicisztikai vila, hogy végül valami zavaros szimbolum bontakozzék ki arról: hogy nincs béke, mert az érdekek tovább vivják csatájukat megmaradt — gépfegyvereikkel.

Néhány érdekes jelenet azonban menti az író munkáját, ami pedig a színházat illeti, valóban kitért magáért a kitűnő és részleteiben művészi kidolgozott előadással. Mihályfi Béla ezredesén, Bálint György tudóbe leg hadnagyán, Dénes György drámai erejű főhadnagyán, Gellért Lajos csupa intelligenciarezorvosán kívül: Fenyő Emil, Vértés Lajos, Nagy György, David, Maklár, Tompa és Hoykó valóságos remekeltek. Dobos Annie passzív és a darabba beleerőszakolt ápolónő figuráját tette elfogadhatóvá. Ami nem lebecsülendő teljesítmény. Lakatos László pompás fordítása és Siklóssy Pál rendezése minden dicséretre érdemes.

Az sincs kizárva, hogy a közönséget érdekelni fogja a darab, még akkor is, ha élvezetében megzavarja a *«Big Parade»* és *«Az új világ»* felejthetetlen emléke.

Barabás Loránd.

A dolog úgy kezdődött, hogy évekkal ezelőtt — külföldi mintára — egyik lapvállalatunk, előfizetői számára kedvezményes színházjegyeket biztosított. Ennek a vállalatnak évekkig monopóliuma volt kedvezményes színházjegyek árusítására, amelyet a színházakkal kötött szerződése biztosított.

Négy évvel ezelőtt megváltozott a helyzet. A színházak anyagi helyzetének kihasználásával, egymástól négy jegyiroda ütötte fel tanyáját Budapesten, utóbb pedig más lapvállalatok és intézmények is foglalkozni kezdtek kedvezményes színházjegyek árusításával, úgyhogy már az volt a helyzet, hogy a színházak jegyetek nagy részét nem is a pénztárainknál adták el, teljes áron, hanem jegyirodák útján — kedvezményesen.

A színházak nagyobb összegű előlegeket elveztek a jegyirodától. Ezért lett számukra kellemes ez az összeköttetés — annak ellenére, hogy számításait egészen más alapon kellett eszközölniök, hiszen bevételi lehetőségük a jegyirodák működése következtében átlagban harminc százalékkal csökkent. A jegyirodák természetesen kitűnő eredménnyel dolgoztak, befek-

tett tőkékük busás kamatokat hajtott, miután a rendelkezésükre bocsátott jegyek átvételi és eladási ára közötti differencia jelentős százalékot tett ki.

Az elmúlt szezon elején azonban a jegyirodák szempontjából is rosszabbodott a helyzet. Egyes színházaink ugyanis vehemensen rávetették magukat a bérlői rendszerre és ennek következtében az a helyzet állott elő, hogy az újdonságok első előadásaira, a bérlők nagy tömegére való tekintettel, a színházak nem juttattak jegyeket a jegyirodáknak. Ennek tudható be, hogy most, a szezon végén, a négy, ugynevezett «koncessziós» jegyirodának mintegy százötvenezer pengő künnlevősége van a színházaknál.

Az az értesülésünk, hogy a «koncessziós» jegyirodák közül egyesek teljesen likvidálni akarják a színházakkal fennálló összeköttetésüket; felmondták a barátságot és felszólították a színházakat, hogy tartozásukat fizessék vissza.

Ugy informáltak bennünket, hogy a színházak a felmondásokot tudomásul is vették és még nagyobb propagandát akarnak kifejteni bérlői gyarapítására.

A pesti masamód és egy biciklista a két hőse Vadnai László új filmjének

Ezen a héten ismét *Vadnai* filmpremier lesz. Két nagy mozi mutatja be néhány nap múlva *Vadnai László* legújabb vigjátékát: a *Pesti mesét*. A késő tavasszal készült el a film és úgy volt, hogy az idei szezonban már nem is kerül színre. A pesti mozisok azonban rájöttek arra a kézenfekvő igazságra, hogy a kánikulával csak egy módon lehet versenyezni, ha a meleg napok alatt is téli slágert tűznek műsorra, lévén a jó filmre mindig közönség. Így történt, hogy a *Pesti mese* egészen szokatlan premierterminust kapott: május végén hozza színre a *Royal Apollo* és a *Corso* s ha a közönség is a várakozásnak megfelelő érdeklődéssel fogadja, úgy műsoron tartják egész a nyári szezon végéig.

Vadnai László

Vasárnap délben vetítették le a sorok írója előtt a *Pesti mesét*, amelynek technikai munkáival alig néhány nappal ezelőtt készültek el. *Vadnai* a pesti ember s a pesti élet egyik legjobb ismerője, aki egy kis masamódlány és egy biciklista-küldőnc vidám szerelmét viszi vászonra rengeteg mulatságos fordulaton át. Ezek a figurák jó ismerőseink, találkozzunk velük naponként s *Vadnai* szinte példátlan magyar filmírói sikerének is elsősorban az a hallatlan egyszerűség a titka, amellyel alakjait egyszerűen közönségünk, a pesti utcáról emeli ki.

Hétköznapi történet a *Pesti mese*. Nincs benne egyetlen kiagyalt pillanat se. Az egész játék úgy pereg előttünk, mintha nem is mozi-ban ülnénk, hanem valaki elmesélné ezt a derűs, kellemes tavaszi játékot. Talán egyetlen vice sincs a két és félezer méteres filmszalag futása alatt, mégis egyszerűen szakadatlan derűltég viharzik a nézőtérre. A humor nem egy-egy jó «bemondás» nyomán fakad, hanem

magából a játékból folyik. A dialógusok elektromos feszültsége a szellemes és ötletes játék alatt egy szemvillanásra sem csökken s a hatás, egészen az utolsó filmkockáig tökéletes. *Gaál Béla* a rendező bravuros kézzel vitte vászonra az új *Vadnai*-filmet, amely érzésünk szerint, még az eddigi *Vadnai*-filmek sikerén is túlesz.

Turay Ida a női főszerepben közvetlenül, utólrérhetetlen bájjal eleveníti meg a *Copfos*, aranyos, szerelmes masamódlányt. Régen láttuk ennyire őszintének, ennyire „igazi *Turaynak*”. Naivitása nem csinált szív-

Turay Ida

ből jövő és természetes. Ez a fiatal színésznő nemcsak a színhádon, hanem a vásznon is szereplő-szerepre közelebb férközik a közönséghez. *Páger Antal* megtalálta a módját, hogy kitűnő emberábrázolásába belevigye egyéniségéből fakadó ellenállhatatlan humorát, amely annyira népszerűvé tette a budapesti közönség előtt.

Mezey Mária érdekes asszonyisága remekül érvényesül. Ebben a szerepkörben ma nincs küllömb színésznő! *Dobos Annie* új felfedezése a filmnek, ha jól emlékezünk, ez a második film-főszerepe és máris ott tart, hogy csak a legmelegebb dicséret hangján írhatunk róla. *Kobos Gyula* most is minden szavával harsogó derűltéget áraszt a nézőtérre, remek minden jelenete. A kisebb szereplők közül említsük meg dicsérettel *Békássy Istvánt* (ellenszenves szerepében is kitűnő), *Bilicsy Tivadart*, *Mály Gerőt*, *Kökény Ilonát*, *Pethes Sándort*, *Pethes Ferencet*, *Balassa Jánost*, *Bárdi Ödön* és *Juszt Gyula* neveit. S végül, de nem utójára: *Abrahám Pál* muzsikája nemzetközi sikerre számíthat; a film slágereit napokon belül már az utca is füttyülni fogja. A premiert szokatlan időben, kedden éjfélkor tartják.

Hatvanezer pengőbe kerül a margitszigeti Szép Heléna

A *Vigszínház* színházán már serényen folynak a próbák a *Szép Helénából*, amelynek bemutatód előadását június 19-re tervezi a színház, a Margitszigeten felépítendő szabadtéri színházban. A *Közmunkatanács* engedélye megérkezett s így semmi akadályja annak, hogy a színház e hét elején elkezdje a szabadtéri színház felépítésének munkálatait. Ugy értesülünk, hogy a tribünök ötezer néző befogadására lesznek alkalmasak. A darab kiállítására hatvanezer pengőt irányoztak elő, a napi rezszi pedig a margitszigeti előadásokon ötezer pengőt tesz ki.

A bevételi lehetőség a Margitszigeten tizennyolcezer pengő, a kalkuláció tehát az, hogy az első husz előadásban annyira amortizálódik a befektetés és a rezszi, hogy a huszadik előadás után a színház megtalálja számításait napi kétezer pengő bevétel esetén is.

Olasz film

regóta nem került pesti mozi vásznára, pedig az olasz filmgyártás a magyarhoz hasonlóan az utolsó esztendőben nagy lépéssel előre haladt. Bizonyára a királylátogatás adta az impulzust az *Uránianak*, hogy repülőpostával Pestre hozassa az olasz filmgyártás egyik legfrissebb alkotását: az *Avanti Savoia*-t. Az új olasz film a legjobb francia filmekre emlékeztet, ugyszólván minden felirat nélkül férközik közel az értelmünkhöz, a technikai kivitele pedig egyenesen bámulatos. Remek szípek a fotográfiák, a rendezés pedig becsületére válhatnak akármelyik híres hollywoodi regisszóra is. Érdekes, újszerű és szép az *Avanti Savoia*, megérdemli, hogy nagy sikere legyen.

Szivesen emlékezünk

vissza egy néhány év előtti amerikai filmre, az *«Ez történt egy éjszaka»* című vigjátékra, amely aranyos derűjével sokáig feledhetetlen maradt a számunkra. Ez a film jutott az eszünkbe az e héten bemutatott *«A szerkesztő ur barátja»* című vigjáték előadása alatt, amely hatásban és humorban ugyanazon az uton halad, mint nagysikerű elődje. Most is *Claudette Colbert* a főszereplő.

A legelegánsabb

hollywoodi sztár, *Joan Crawford* és az „ideális filmszerelmes” *Clark Gable* játsszák a főszerepeket a *Metro* új filmjének. *«Ne higgy a férfinak»* a címe a filmnek, amely párizsian szellemes, ötletes és vidám játék, televíz amerikai sláger. *Franchot Tone* a film harmadik főszereplője. Mindhárom sztár kitűnő.

Izgalom

és lüktető tempó futi a *Paramount* új kalandfilmjén: *A rejtélyes utast*, amelyet a *Radius* és a *Corso* mutatott be a héten. Egy óceánjárón játszódik a történet, amelynek főszereplője egy halálrattelt gyilkos. A film jó közepes.

Háborus

dráma *Jean Harlow* új filmje, a *Szty*, amelyet a *Forum* játszik. Régen láttunk egy filmben ennyi eseményt. Legalább három drámára való cselekmény zsufoódik össze a mindvégig izgalmas és romantikus storyban. *Harlow* mellett két remek amerikai színész, *Franchot Tone* és *Gary Grant* a főszereplők.

Uj magyar filmek

Amilyen mértékben csendesedik a filmszezon, ugyanolyan tempóban élénkül a munka a filmgyártásban. Legalább három új film készül havonta. Befejezéshez közeledik *Indig Ottó* legújabb filmje, a *«Segítség, örököltem»*, amely *Székelly István* rendezésében készül. *Ágay Irén*, *Uray Tivadar*, *Sennyey Vera*, *Vasary Pirokska* és még egy sereg népszerű pesti színész játssza a főszerepeket az új magyar filmek, amelyet előreláthatólag a hét végére fejeznek be.

Böngy Adorján is bevonult a filmírók sorába. Néhány év előtti nagysikerű vigjátékra, a *Viki* kerül filmre. *Rákk Marika* egykori híres szerepét *Bárony Rózi* játssza (ő volt különben a bécsi előadásban is a főszereplő), a férfi főszerepet pedig *Jávor Pál* kapta. A rendező *Keleti Márton*. A filmmel egyébként szombaton egy kis baj történt. *Bárony Rózi*, aki a film egy részét férjruhában játszotta végig, kemény gallért akart hozatni, de kiderült, hogy az ő mértékére (32-es gallér kellett volna) egyetlenegy férfi divatüzletben sem lehet gallért kapni. A felvételek emiatt délben leálltak, mert csak hétfőre készül el „mérték után” a gallér.

Táncevizsga. *Feleky Kamill* színházi tánc-képzője május 30-án, vasárnap délután tartja vizsgaelőadását a *Belvárosi Színházban*.

Operaest a Rádióban. Kedden, május 18-án operaestet közvetített a *Stúdió*, amelynek keretében *Herendy Mancsi* operáriákat énekelt és őszinte nagy sikert aratott.

Szebbet kiába kevesen, - Gyermekelőadások csak Vasárnap!

**3 világsztár
1 filmen**

Metro filmpalota

(Előadások hétköznap 6, 8, 10, szombat és ünnepnap 4, 6, 8, 10)

RENDEZTE: W.S. VAN DYKE

S P O R T

Bokáig érő vízben, teljesen irreális talajon is szép és érdekes mérkőzést vívott a két csapat

MAGYARORSZÁG—AUSZTRIA

2:2 (1:2)

Az a borzalmas felhőszakadás, ami az egész fővárost előntötte, természetesen az Üllői-uti sporttelepet sem kímélte. Három óraker a ferencvárosi pályára igyekvő villamosok csaknem üresen mennek, a pálya előtt „hétköznapias” a forgalom, a tribünökön alig 6—8000 ember húzódik meg a borzalmas „zuhatag” előtt. A pálya zöld gyepje teljesen eltűnt a nagy eső alatt és valóságos tengerré dagadt lent az áradat. Félelmetesen festett a helyzet, senkise hitte, hogy a futballmérkőzéseket meg lehet tartani.

Viz alatt a pálya

A Reggeli Újság telefonjal állandóan csilingelnek, a város minden részéből pillanatonként érdeklődnek, hogy ebben a rémes felhőszakadásban is meg fogják-e tartani a meccset. Eleinte hosszú ideig nem lehet határozott feleletet adni, mert a pályáról állandóan azt telefonálják, hogy a mérkőzésre nincs kilátás, a pálya víz alatt áll és az amatőr válogatottak se sem vetkőznek.

Fél hatra van kilátva a nagy mérkőzés kezdete és öt óra tájban érkezik az első reménytelő jelentés, hogy a ferencvárosi sporttelep célszerűen elhelyezett csatornái nagyszerűen nyeltek a vizet és számíthatnak arra, hogy fél óra múlva a hőmpolygó áradat eltűnik a zöld gyepről. A közönség örömmel vesz erről tudomást és most már a folyton zuhogó esőben is zsufolt villamosok viszik a nézők ezreit a nagy mérkőzés színhelye felé.

Kint a sporttelepen mintha nyugodtabban léteznék meg a helyzetet. Mialatt a pályán a munkások serényen dolgoznak, lent a tribün alatt az amatőrök és a csehszlovákiai magyar válogatott játékosok jókedvűen állapítják meg, hogy ők még jól is jártak, mert ingyen és kényvelmen végignézhették a magyar—osztrák mérkőzést.

Tízezer pengőt már keresett az MLSz

Az összegyűlt közönség részére idegesillapítóul a katonazenekar játszik, a nézők azonban inkább azt szeretnék tudni, hogy

I. féldő:

Sokkal jobbak vagyunk, mégis 1:2

A hosszú, szikár Langenus felteszi sapkáját és méltóságos lépéssel a pálya közepére megy, majd megindítja a játékot. A két csapat az alábbi összeállításban kezdte a mérkőzést:

Ausztria: Platzer — Sesta, Schmaus — Adamk, Pekarek, Nausch — Geiter, Stroh, Sindelar, Jerusalem, Pesser.

Magyarország: Szabó — Vágó, Korányi — Hámosi, Turay, Lázár — Sas, Sárosi, Cseh, Toldi, Titkos.

Alighogy elindul a labda 90 perces utjára, máris feltűnik, hogy ezen a pályán ma komoly játékról nem lehet szó. A közönség derül a fröcskölő és vízben gázoló játékosokon, akik szívet-lelékkel vetik magukat a küzdelembe. Sindelar labdájával elakad a vízben, Lázár elfogja, előrevágja Csehnek, aki fordul egyet, odagurítja Sárosihoz.

Az összekötő még kitünőbb helyzetbe hozza Sast, aki a tizenhatos vonalon elakadó labdára ráfut, kicselezi Sestát is és mintegy öt méterről a kapuból kifutó Platzer mellett bevágja a hálóba (0:1).

Két perce folyik csak a játék és már vezetünk. Öriási údrivalgás fogadja a gyorsan elért gólt, a közönség lelkesen buzdítja a magyar csapatot. Az osztrák védelem ugyancsak munkában van, mert a magyar csatárok szébbnél-szebb dolgokat produkál. Toldi lövése nagy erővel suhan el a kapu mellett, majd Titkos beadása következik, de nem sikerül. A 10. percben Geiter lövészerű beadását Szabó védeni akarja, de a csuszós labdával kirepül csaknem a tizenhatos vonalig.

lesz-e mérkőzés?

Ezt a kíváncsiságukat azonban egyelőre senki sem elégíti ki. A pályán elég lassan megy a munka. Alig 5—6 munkás gázol a térdigérő vízben. Az MLSz vezetősége fejvesztetten szaladgál, a tüzoltókhoz is hívja telefonálnak, mert az összes szivattyút el vannak foglalva. Csak az MLSz pénztárosa nyugodt, mert

esőbiztosítás révén tízezer pengő megtérül az elmaradt közönség miatti veszteségből.

Közben a nagy válogatott játékosai már levetkőztek, bár még nem tudják, hogy sor kerül-e a játékokra. Amikor Dietz Károly dr. szövetségi kapitányt megkérdezzük, ő azt mondja, hogy a bírótól függ minden, ha az alkalmasnak találja a talajt, akkor a mérkőzést megtartják. Álmegyünk a bírói öltözébe.

Langenus, a hosszú belga bíró fekete sportdresszbe öltözve jelenti ki, hogy ha újabb zuhatag nem érkezik, a mérkőzés meg lehet tartani, bár — teszi hozzá — ez a csapatoktól is függ, hiszen a mérkőzés nem megy az Európai Kupáért, hanem csak barátságos jellegű.

Negyed hatkor megérkeznek az osztrákok. Látogatást tesznek az öltözőjükben, ahová ugyanabban a pillanatban lép be Baar Bahrenfels osztrák követ, akinek Nausch csapatkapitány bemutatja a játékosokat, a követ néhány keresetlen szóval üdvözli őket és sok sikert kíván az osztrák színek képviselőinek.

Eláll az eső

Az eső közben eláll. Mintha csak az égiek is meggondolták volna magukat és megelégteltek volna azt a súlyos csapást, amivel a közönség ezreit elriasztották a mérkőzés látogatásától. Közül tizenöt ezer főnyi közönség gyűlt ekkorra össze, az ülőhelyek csaknem mind foglaltak, hamar meg lehet állapítani azonban, hogy nem mindenütt a jogos tulajdonosok által. Erre is, amarra is nagy tumultus, kellemetlen veszekedések idegesítik a hangulatot, szerencsére hamarosan megjelenik a pályán a fehér dresszbe öltözött osztrák csapat, rövidesen utána a bordótrikós magyarok és megkezdődik a mérkőzés.

Szabó nagyot hibáz — egyenlitenek az osztrákok

Az osztrákoknak a 13. perc jelenti a sikert. Sindelarra egyszerre fut rá Vágó és Korányi, a labda közben Pesserhez kerül, aki 20 méterről félmagasan kapura vágja.

Szabó mellre akarja fogni a labdát, de az kicsuszlik a kezéből és mögötte bedüög a hálóba (1:1).

Nagy hiba volt! A játék most élénkebb lesz, az osztrákok többet támadnak, de a magyar támadások sokkal veszélyesebbek. Sas beadását harmadszor üti le a hosszukézü hatalmas termetű osztrák kapus a magyar csatárok előtt, akik állandóan az osztrák kapu körül kalandoznak. Cseh folyton „játszik” a labdával, de eredményes támadásra képtelen a csatársor. A 27. percben Sindelar labdájával Pesser elszalad, a 16-os előtt Vágó csak gáncsall tudja akasztani. Rossz nézni, amint Jerusalem előtt teljesen üres a kapu, senki sem áll sorfalat, ő borzalmas erővel lö és Szabó nem is tudja védeni a labdát. Már-már látszik a gól, amikor az utolsó pillan

atban a vonalról Vágó Geiter elől táacsra ment.

A közönség hiába biztatja a magyar csapatot, csatársorunk, Sas és Toldi kivételével, nem bír az osztrák védelemmel. A 30. percben Szabó szörnyű hibája miatt elakad a magyar közönség lélekzete.

A kapus 25 méterre fut el a hálótól és ha-

A II. féldőben

fölénybe kerülnek az osztrákok, most mi rugunk gólt

Félhét is elmúlt már, amikor a második féldő megkezdésére sor került. Közben alaposan besötétedett — s félni lehetett attól, hogy a mérkőzést nem tudják majd befejezni. Az eső csendesen esik. A közönség idegesen várja az első akciót, mert attól tart, hogy a magyar csapat esetleg az első féldő nagy iramától fáradtan visszaesik. Sajnos, ez be is következett.

Az első támadásokat az osztrákok vezetik és Sindelar kormert barcol ki, majd Nausch hatalmas lövése az oldalhálót éri. Most nekünk is volna alkamunk javítani a gólarányon, mert Cseh—Sárosi páros akció az osztrák kapu elé viszi a labdát, a ferencvárosi center azonban közletről mellé lö.

A 10. percben meghül a vér a közönség ereiben.

Korányi egészen veszélytelen helyzetben 40 méterről hátra akarja adni a labdát Szabó kapusnak, a labda azonban egy viziózesében elakad, a lesipuskás Sindelar clespi, rohan a kapu felé, szinte menthetetlen a helyzet, szerencsére azonban egy másik vizióza a magyarokat segíti, a nagy osztrák center elveszti a labdát és Szabó felszabadul.

Most eldurvul a játék. Emitt Stroh, amott Hámosi sérül meg, de mindketten tovább játszanak. Az osztrákok lassankint fölénybe kerülnek, a játék szinte állandóan a mi térfelünkön folyik, mert a magyar csatárok pepecselő játéka sorra elakad a vízben, az osztrákok viszont hosszú szöktetésekkel dolgoznak, a kondíció fölényük is kidomborodik és bizony nagyon nehéz perceket él a mérkőzésnek ebben a periódusában a magyar védelem.

Turay összecsap Jerusalemmel, az osztrák balösszekötő sérülten elhagyja a pályát, néhány perc múlva azonban visszatér. Most a magyar balszélső esip el az osztrák kapu előtti tócsában egy labdát, nagyszerű helyzete volna, egészen bekanyarodik a centerbe, de ötméteres lövést kornerre mentik. A féldő közepén is tul vagyunk, amikor a szövetségi kapitány — látva Cseh tehetetlenségét — kicseréli őt Sárosival. Rögtön nagyszerű magyar támadás alakul ki, Titkos elfut és nehéz szöghöl is jól lö, de Platzer még jobban véd. Rögtön utána Sárosi—Cseh—Sas pompás akciója fut, de a magyar jobbszélső magas lövést megint csak Platzer

A rossz talajon a technika diadalmaskodott

A játék az adott rettentő viszonyok között aránylag elég névősnak volt mondható és emellett rendkívül érdekes és izgalmas volt.

A magyar csapatban

a technikás játékosok érvényesültek a legjobban, annál érthetlenebb, hogy Cseh II., akit általában a legtechnikásabb magyar csatárnak tartanak, nem boldogult. Annál pompásabban játszott a jobbszélen a kis Sas, aki élete legjobb teljesítményével valósággal befutott az állandó válogatottak sorába. Igaz, nagyszerű segítőtársra akadott Sárosiban, aki a neki szokatlan összekötő posztion is briliánsan játszott, bár a baloldalt kissé elhanyagolta. Talán ennek, talán Cseh II. rossz játékának tudható be, hogy a csatársor balszárnya majdnem esődöt mondott és csak Titkosnak volt néhány szemrevaló szép akciója, míg Toldi szinte alig vett részt a játékban.

talmas „lukak” rug.

Stroh gyorsan az üres kapura irányítja a labdát, de az szerencsére a kapu előtti tócsában áll meg. Toldi nagy erővel küzd, szint eelsőpri az osztrák védőket, de egyedül nem megy semmire. A 33. percben Titkos labdáját Sárosi éppen kapura akarja vágni,

amikor Schmaus a 16-oson belül ellöki. Tiszta 11-es!

Langenus azonban más véleményen van. Sindelar lövését Szabó csak bravurral tudja fogni. Az utolsó negyedórában élénken támadunk, Sas közeli lövést védi Platzer, majd a 37. percben Toldi kitörése kormert jelent számunkra. Titkos iveli be a labdát, Sárosi remekül ugrik fel érte a levegőbe, de a fejese a felső kapufára csattan. Ujabb roham után újabb korner, de ezt Cseh emeli egy lépésről a kapu mellé.

Már négy góllal vezethetnénk, de a szerencse ezuttal sem vette kegyeibe a címeres trikós 11 magyar fiut. Az utolsó percekben újra elered az eső és az utolsó pillanatban már nemcsak a játékosok, hanem a magyar remények is alaposan eláznak. Hámosi gyengén vágja előre a labdát, Nausch elfogja, odagurítja Pesserhez, az osztrák szélsőre Vágó fut rá s ahelyett, hogy kivágná a labdát táacsra, hagyja, hogy

Pesser megküzelítse a magyar kaput, már csaknem a kornervonalnál fut, amikor hirtelen a bentragadó Szabó mellett, laposan a jobbsarokba céloz. 2:1.

Kezdésre már nincs is idő.

hárítja el. Az osztrákok Geiter rohama révén veszélyeztetnek, ennek centerézését Jerusalem lövi, de Szabó kétízben is ügyesen lép közbe.

Ausztria láthatólag tartani igyekszik az eredményt és ezért három csatárral operál, míg a két összekötő a védelemnek segít.

Ebben a periódusban szükség is van erre, mert néhány nagyon veszélyes támadást vezetünk, igaz, hogy az osztrákok is gyors rajtaütésekkel ijesztgetnek. Azután megint csak az osztrákok jönnek fel és Sindelar zugó lövést Szabó csak nehezen menti kornerre. Egy pillanat sem mulik el és Adamek lö messziről a magyar kapura, a bombát csak a kapufa tartja fel. Megint az osztrákok kerülnek fölénybe, a magyarok mind fáradtabbak, Szabónak ugyancsak van dolga, szerencsére mostan jól végzi azt, annál rosszabbul játszik klubtársa Cseh II., akit többször kifütyül a közönség. A 35. percben felesel n a remény, hogy mégis kiegyenlíthetünk. Sas bravurosan huz el a hosszú Schmaustól, remekül lö a közönség már „gólt” kiált, ám az osztrák csodakapus hihetetlen bravurral üti kornerre a labdát, a sarokrugást viszont már nyolc osztrák játékos védi a kapu előtt.

Már teljesen besötétedik, amikor a 40. percben

Lázár ügyes testesellel szahadra játsza magát, átvágja a labdát a jobbszéle, ott Sárosi és Sass viszik tovább az akciót, utóbbinak a labdája középre esik és az osztrák kapu előtti tutmultusban Cseh II. ügyesen elkaparintja s menthetetlenül belövi (2:2).

Hatalmas küzdelem indul meg a győztes góllért, inkább a mieinknek volna most esélyük ennek a megszerzésére, a középre berohanó Titkos alig lö mellé.

Sárosit viszont az utolsóelőtti percben az 5-ös vonalon ugy elvágják, hogy elfekszik, mint egy zsák, ám a bíró sipja néma marad, annál hangosabb a közönség, amely sivitő fütttyükoncertet rendez. Botok, esernyők emelkednek a levegőben és már-már botránnyól lehet tartani, amikor Langenus a mérkőzés végét jelzi és a rendőrök sorfala közt bevonul az öltözőbe.

A fedezetsorban Lázár magasan kiemelkedett, a közvetlen védelem kifogástalanul játszott, kivéve Szabónak az első féldőben ügyefogyott szereplését, szünet után azonban ő is nagyon feljavult.

Az osztrák csapat

legjobb eembere Platzer kapus volt, aki briliánsan oldotta meg nehéz feladatát. A nehézkes két hátvéd mellett több eredményt kellett volna elérni, a fedezetsorban csak a szélsők tevszettek, annál jobb volt Pesser és Geiter, a gyors szélső csatárok és Sindelar az öreg ágyu még mindig nagyon veszélyes. Stroh néhány nagyon szép akciót mutatott be, míg Jerusalem várakozáson alul maradt.

Langenus jól vezette a mérkőzést, két kiáltó 11-est azonban nem adott meg, amivel joggal vonta mgarára a közönség haragját.

Hatalmas orkánban győzött a Nemzeti Szombathelyen Nemzeti—Haladás 2:1 (1:0)

A Reggeli Ujság tudósítójától — Szombathely, május 23.

A Nemzeti Liga egyetlen vasárnapi mérkőzését Szombathelyen 3500 néző előtt játszották le. Hatalmas orkán szél vonult végig a városra...

Az első félidőben a Nemzetit támogatja a szél, Kislagyi lövését a vonalon mentik, amire a Haladás három kornellal válaszol.

utóbbi «bombáját» Iván csak a vonalon belüli tudja hátrítani.

A bírő természetesen gölt itél (1:0).

A szünetig a Nemzeti támad.

A második félidő 8. percében Morocz kihasz-

nálja a Nemzeti védelem hibáját és kiegyenlít (1:1).

A Nemzeti ezután erősíti az iramot, a 17. percben kapu előtti kavardásból

Kislagyi 8 lépésről megszerzi a győzelmet jelentő gölt.

Ugyálszik, most már simán győz a Nemzeti, de nem egészen így történik: a 33. percben Tuli a kapuvonalon kézzel üti el a labdát...

A győztes csapathoz Flóra Kislagyi és Bihámi, a vesztesébe Baumann, Klapfer, Iván és Marócz

tünt ki. A mérkőzés befejezése után Kovács vezetőbíró ellen nagy tüntetést rendezett a helyi közönség...

Sok volt a víz, nem lehetett evezni A Hungária nyolcása nyerte a válogatóversenyt

A szezon első nagy evezős eseménye a „zöld-regatta”. A legnagyobb ritkaság volt minden időben, hogy zavaró körülmény nélkül ment volna le a verseny.

Az ideai „zöld-regatta” azonban minden eddigin túltett.

A délután négyre kitűzött verseny színhelyén — a Margitsziget pesti oldalán — lenn a sétányon métermagasan állt a felduzzadt Duna vize

és az állandóan zuhogó esőben még a start színhelyét sem lehetett életveszedelem nélkül megközelíteni. Telt-múlt az idő, végre félfat tájban vrsenynek indították az első versenyzőket.

Senior kajak: 1. Szittyá (Karakán K. E.), 2. Koltai (M. K. E.).

Kezdők kajakversenye: 1. Déry (Karakán K. E.).

Ujone egyes: 1. Szőnyi (BEC) 2 p 27 mp., 2. Matisz (Beszkárt), 3. Moór (RAC).

Kezdő egyes: 1. Pattantyus (Hungária EE), 2. Bartók (Duna EE).

Kezdők kormányos négyese: 1. MAC 6 p 42.8 Lajos-vándordíjat.

mp., 2. Bajai EE. 6 p 48 mp., 3. Duna EE.

Egyes gumikajak: 1. Balatoni (Karakán K. E.), 2. Szimon (M. K. E.).

Egyes vándorkajak: 1. Szebenyi (M. Cs. Sz.), 2. Dongó (M. Cs. Sz.), 3. Szikra (M. Cs. Sz.).

Nyolcas verseny: 1. Hungária EE. 5 p 58 mp., 2. Pannónia EE., 3. MEC. Ez a verseny válogató jellegű volt. Tehát a Hungária képviseli a Budapest — Berlin — Bécs városok közötti mérkőzésen a magyar színeket.

Kettős gumikajak: 1. Kocsis—Bogyi (MKE), 2. Hejő—Németh (MKE). — Merev kajak: 1. Balog—Kocsis (MCSz), 2. Magyarkuti—Alpár (MCSz).

Junior kettős párevezős: 1. Ujpesti EE 6 p 03 mp., 2. BEC. — Junior nyolcas: 1. Tisza (Szolnok), 2. Hungária, 3. Nemzeti. Kezdő nyolcas: 1. MAC 5 p 57.8 mp., 2. Pannónia 6 p. Az újjáéledő MAC evezősök ezzel a győzelemmel megnyerték a kezdők részére kiírt Tedesco

Dallos idegesen játszott, mégis győzött a BEAC nemzetközi teniszversenyén

Pünkösdi óta megszakítás nélkül folyik a BEAC-pályán a nagy nemzetközi teniszverseny, amely vasárnap délután ért véget. A magyar teniszgárda fiatal tagjai több meglepetést szálítottak.

Férfi egyes: 1. Dallos (MAC), 2. Pető (MAC), 3. Sznopek (BSE) és Kertész (ETC). A döntőt vasárnap délelőtt játszották le. Dallos az első szettben sehogysem talál magára és Pető már 4:1-re vezet, amikor Dallos «belejön» és 6:4-re nyeri a szettet.

Férfi egyes a nemzeti bajnokságról: Gábor — Pálfalvy w. o., vitéz Bánó — gróf Szapáry w. o., Straub Elek — Hárty w. o., Kiss József — Borov w. o. Dr. Tóth — Kanta 6:1, 6:4.

Női egyes a nemzeti bajnokságról: Rugonyi Lenke — Révay 6:0, 6:1, Ferenczy Ida — Szilávikné 4:6, 6:2, 6:2.

Megkezdődött a BBTE nemzeti bajnoki teniszversenye

Még be sem fejeződött a BEAC versenye, máris megindultak a BBTE rendezésében a nemzeti bajnoki teniszversenyek. Az első napon nagy szigorúsággal járt el a versenyintézőség a késlekedő játékosokkal szemben és így nagyon sok «w. o. győzelem» született.

Férfi egyes a nemzeti bajnokságról: Gábor — Pálfalvy w. o., vitéz Bánó — gróf Szapáry w. o., Straub Elek — Hárty w. o., Kiss József — Borov w. o. Dr. Tóth — Kanta 6:1, 6:4.

Női egyes a nemzeti bajnokságról: Rugonyi Lenke — Révay 6:0, 6:1, Ferenczy Ida — Szilávikné 4:6, 6:2, 6:2.

Öt ezer diák avatja fel szombaton a Népligetben felépült iskolai sporttelepet. Az ünnepségen a székesfőváros valamennyi fiú és leány középiskolájának tanulója vesznek részt.

Felelős szerkesztő és kiadó: VADNAI ENDRE Szerkesztő: GÁL IMRE Kiadja: REGGELI UJSÁG Lapkiadóvállalat R. T. Igazgató: BENEDEK ALADÁR HUNGÁRIA HIRLAPNYOMDA R-T BUDAPEST, V. VILÁGCSÁSZAR-UT 34. — FELELŐS: SCHMIDEK GÉZA.

Stolpa 6:3, 6:4-re győz Lovas ellen.

Vegyes páros kizárásos: 1. Bánó Gy.—Gergely E., 2. Wein—Szilvássy, 3. Madarász—Fillenz és Háros—Medveczky. A döntőben a Bánó—Gergely-pár 6:4, 6:1-re győz a Wein—Szilvássy-pár ellen.

A felhőszakadás miatt a BEAC-verseny délutáni döntőit nem tudták lefolytatni. Ha a pálya talaja alkalmas lesz, akkor holnap a következő kiírás szerint játszanak:

4 órákor: férfpáros döntő (Friedrich, Maschuha—Pető, Romhányi);

4 órákor: Nagypéli vándordíjas női egyes döntő (Szilvássy—Pathó);

1. oszt. kizárásos férfelegyes döntő (Faragó—Csima);

5 órákor: vegyes páros döntő (Paksyné, Dallos—Pethő, Schrederné).

A BEAC vezetősége kéri a közönséget, hogy a mérkőzések megtartása iránt Szentpétery János titkárnál 25-86-48 alatt érdeklődjenek.

Liszky bravurjával a Törekvés nyerte a kerékpáros „Nagystafétát”

Hajnali hat órákor kezdődött el a Népligetben a hagyományos „Nagystaféta” és bizony dél is lett mire a verseny véget ért. Közben rengeteg bukás, pokoli iram és folytonos ideglépő vita tette színessé a versenyt.

A tegnap éjjelkor bravuros motorvezetéses győzelmet arató Liszky volt ennek a versenynek is a hőse.

Klubjának az ő ragyogó versenyzése szerezte meg a végső győzelmet. Karaki tömlője kilukadt és így második helye (kerékszelességgel) nagyszerű teljesítmény. Végeredményben: 1. Törekvés (Pázmándy, Boda, Bende, Liszky) 4 óra 51 p 39 mp.; 2. BSzKRT; 3. UTE.

A Testnevelési Főiskola szerdán nagyszabású bemutatót rendez a BSzKRT-pályán.

Vizbeesett vívóverseny

A MAC Hősök Emlékversenyének érdekes külsősége, hogy azt mindig szabad ég alatt rendezik meg. Most is, a törversenyzők, délelőtt a kéksárgák klubháza előtt küzdöttek a döntőbejutásáért — minden zavaró incidens nélkül.

egyetlen versenyző sem volt látható a klubház nagy tánctermében, ahol az ideig-

nes vívóplansokat felállították. Hat órákor végre az indulásra jogosult versenyzők (Gözy, Bay, Berczely, Gerevich, Ujjalussy, Dunay, Hátszeghy, Maszlay, Zirczy) nagyrésze megérkezett és így kezdetét vette a verseny.

A döntő első harmadában a pompásan vívó Maszlay három győzelemmel vereség nélkül vezet. Legnagyobb ellenfelet, Hátszeghy Józsefet az első asszóban legyőzte. Maszlay után Hátszeghy és Bay következnek.

A verseny közepén Maszlay vereséget szenvedett Ujjalussytól, Bay viszont erősen feljött, Ujjalussy és Gerevich is versenyben vannak.

Kecskeméthy (TFSC) nyerte a főiskolai tornászajnokságot

Vasárnap délelőtt a Testnevelési Főiskola kertjében kerültek döntésre az egyéni főiskolai tornászajnokságok, amelyen mindössze három induló vett részt. Ezzel egyidőben rendezte az MFSE a párisi világajnokságra első válogató tornászversenyt.

Lóugrás: 1. Kecskeméthy (TFSC) 35.6 pont. 2. Sántha (TFSC) 33.6 pont. 3. Both (DEAC) 29.5 pont. Válogatóverseny: 1. Kecskeméthy 35.6 p. 2. Krasznai (BBTE) 34.5 p. 3. Sántha 33.6 p. — Nyújtó: 1. Kecskeméthy 34.7 p. 2. Both 32.9 p. 3. Sántha 25.1 p. (A válogatón Krasznai 34.7 ponttal második). — Gyűrű: 1. Kecskeméthy 38.4 pont. 2. Both 37 p. 3. Sántha 35.8 p. (A válogatón Krasznai 36.3 ponttal harmadik). — Korlát: 1. Both 35.8 p. 2. Kecskeméthy 35.6 p. 3. Sántha 31.6 p. (A válogatón Krasznai 33.9 p. harmadik). — Lóugrás: 1. Kecskeméthy 37.7 p. 2. Both 37 p. 3. Sántha 36.2 p. — Mérkőzés: 1. Kecskeméthy 57.5 pont. 2. Both 36.5 p. 3. Sántha 35.7 p. (Krasznai a válogató 35.9 ponttal harmadik).

Főiskolai bajnok: Kecskeméthy Gábor (TFSC) 219.5 ponttal. 2. Both (DEAC) 208.7 pont, 3. Sántha (TFSC) 194 pont. Főiskolai válogató verseny: 1. Kecskeméthy 219.5 pont. 2. Dr. Krasznai 211.3 pont. 3. Both 208.7 pont, 4. Chugyik (BBTE) 198.4 pont. 5. Sántha 194 pont, 6. Vidos (NTE) 192.1 pont.

Elmaradt az amatőr válogatott „előmérkőzése”

A magyar-osztrák mérkőzés előtt program szerint a CSAF MLSz—Magyar Amatőr Válogatott mérkőzést kellett volna lejátszani, de a hatalmas zápor és a pálya állapota ezt megghiúsította. A magyarok úgy tervezték az első pillanathban, hogy a mérkőzést hétfőn délután a Hungária-uton játsszák le, azonban később megállapították, hogy miután sem a magyar, sem pedig a csehszlovák amatőrök nem kapnak szabadságot, a két amatőr válogatott találkozója elmarad.

A Hungária—Elektromos urnapi mérkőzésre — amelytől sokan meglepetést várnak, miután az a Latorca-utcai pályán kerül eldöntésre — a kékfehérek erősen készülnek és a drukkerék rendelkezésére délután 4 órától külön autót állítanak be.

Cárevics végig vezetve, hat hosszal nyerte az Alagi-díjat — Caruso utolsó

Sorozatos favoritverségek és hivatalból való diszkvalifikálás az utolsó futamban

A záporosó miatt félóra késéssel kezdték a vasárnapi versenyeket. A fenekellen mély pályán egymást érték a meglepetések. Az Alagi-díjban — a Derby főpróbájában — Caruso, a Király-díj szenzációs győztese is starthoz állt, de pillanatig sem volt momentuma és mint se-reghajtó, utolsóknak jött be. Carusónak favoritizálása a mély talajon indokolatlan volt, mert mint köztudomású, a bécsi Trial Stakes-ben — amely a Király Díj előtt került eldöntésre — rossz szereplésének oka szintén a felázott pálya volt.

I. futam. 1. Bobby (2 Gutai), 2. Vinkó H. (1 és fél Esch), 3. Hasardeur (5 Schejbal). Fm: Nincs több, Aratás, Tréfa, Diszpolgár, Ravasz, Bonvivant, Simpang, Tot. 10:23, 12, 12, 13. Befutó: I—II. 34, I—III. 43.

II. futam. 1. Quarnero (2 és fél Stecák) és Agrippa (és egyn. Müller). Fm: Satan. Tot. 10:18. Befutó: 77 és 46.

III. futam. 1. Moulin R. (5 Kovács L.), 2. Sokrates (5 Teltschik), 3. Rudi (4 Schejbal).

Fm: Nowhere, Fiola, Mayerling, Bavár, Ultimo G., Mák. Tot. 10:34, 26, 28, 24. Befutó: I—II. 490, I—III. 285.

IV. futam. 1. Cárevics (8 Szentgyörgyi), 2. Cimborá (3 Klimscha), 3. Credo (1 és fél Gutai). Fm: Gyöngy, Darfur, Caruso, Curragh, Rüdiger. Tot. 10:33, 45, 15, 15. Befutó: 1091.

V. futam. 1. Futó bolond (4 Alt), 2. Kékes II. (8 Simics), 3. Padisash (12 Szele). Fm: Tékozló, Bakony, Babvirág, Szél, Kópia, Baka, Lancia, Area Szel. Tot. 10:37, 32, 67, 86. Befutó: I—II. 780, I—III. 1301.

VI. futam. 1. Lator (10 Klimscha A.), 2. Ciro (3 Esch), 3. Gellért (6 Csuta). Fm: Totem, Opál, Honvéd, Kopó, Dobo, Ugolin. Tot. 10:16, 22, 16, 19. Befutó: I—II. 436, I—III. 405.

VII. futam. 1. Sárkány (4 Gutai), 2. Bonne nuit (6 Fetting), 3. Dénes (5 Klimscha A.). Fm: Aprilia, Ereszd el, Thankyou, Brezova, Bokréta, Hedié, Mazsola. Tot. 10:43, 18, 24, 22. Befutó: I. II. 203, I—III. 859.

A Reggeli Ujság Történelmi-sportpályázatának 4. fordulója